

1321

НИКОЛАЙ РАЙНОВЪ
ВЪ ЧНИ
ПОЕМИ

ИЗДАВА СТ. АТАНАСОВЪ
СОФИЯ — Неофитъ Рилски, 36

НИКОЛАЙ РАЙНОВЪ

ВѢЧНИ ПОЕМИ

ПЪСНИ ЗА ЧОВЪКА И ЗЕМЯТА

ИЗДАВА СТОЯНЪ АТАНАСОВЪ
СОФИЯ

1

9

2

8

НА
ВЕЛИКИТЪ,
които растатъ и крепнатъ,
за да довършатъ онова, що сме наченали ние :

на
ХУБАВЦИТЪ,
които ще говорятъ тѣй,
както ние сега се мжчимъ да пѣемъ,
които ще претворятъ въ дѣло онова,
що е за насъ блѣнъ :

на
ОБИЧЛИВЦИТЪ,
които ще издигнатъ родната ни речъ до висинитѣ,
кждето говорятъ на единъ и сжщъ езикъ

ПЕНТАУРЪ,

ВИАСА,

ОМИРЪ,

ВИРГИЛИЙ,

ДАНТЕ,

ГЬОТЕ,

ПУШКИНЪ,

СЛОВАЦКИ,

ПО

и

ВЕРХАРЕНЪ,

посветява тая книга

Авторътъ

По дългия пжть, изминатъ отъ Човѣка, личатъ кри-
волицы, бездни, кръстопжтища. Тукъ-таме стърчи по нѣ-
кой мраморенъ изтуканъ, който сочи върховетъ, дето
сгърчена ржка е драскала съ разкървавени пръсти, за
да се вкопче въ канарата. Всѣки отъ насъ минава тоя
дълъгъ пжть, всѣки драще съ рже жестокитъ скали,
всѣки се стреми къмъ върха — волею-неволею. Грѣхътъ
разяжда мнозина, негли всинца ни, мами нашитъ души,
омагьосва ги, държи ги въ пленъ. Ала царството на
Нощта е недълготрайно: за всѣкиго изгрѣва слънце. Въ
тия борби на човѣка съ себе си се развива — стихъ по
стихъ — вѣчната поема на душата; човѣкъ се стреми
да разбере Земята, защото нѣщо общо оживява и него и
нея, той е частъ отъ нея, неенъ синъ, нейна гордостъ,
неенъ позоръ. Страшнитъ въпроси, които си задава чо-
вѣкъ въ време на тия лутаници, сж счупили неединъ че-
репъ о стената на мрачния затворъ, нареченъ Сжда.
Безъ да помни това, самъ затворникътъ е нѣкога си
сградилъ тоя затворъ, дето сега се мѣта душата му,
къдне, моли се, зове Непознатото на помощъ.

Образитъ на тоя затворникъ — многоликъ, саминъ
за себе страшенъ, често жалкъ, понѣкога великъ — да-
вамъ въ тая книга. Назовахъ пѣснитъ си »Вѣчни
Поеми« не затова, че по форма или замисълъ ще пре-
бжднатъ (знамъ тѣхната преходность: тѣ сж мостъ, а
не Млѣченъ Пжть), а поради това, че въ тѣхъ се говори
за Вѣчнитъ и за Вѣчното. Въ всѣки отъ изнесенитъ ти-
пове се проявява, струва ми се, цѣлиятъ човѣшки роаъ
— и затова тѣ сж вѣчни. Заглавието не трѣбва да лъже
никого: не казвамъ, че сж вѣчни моитъ поеми за тия
люде, а — че съмъ написалъ онова, що сж пробудили у
мене Вѣчнитъ Поеми за исполнитъ на духа.

Кои сж тия исполнини?

Тѣхнитъ пжтища кръстосватъ земята, защото наро-
дитъ не могатъ безъ шъпота, блѣна и наитието имъ;
свѣтътъ се развива подъ тѣхно вдъхновение. Мжже и
жени, зрѣли плодове на миналото, тѣ дирятъ още скъ-
санитъ жили, що сж свързвали нѣкога Човѣкъ съ Земя.
Тѣ сж вѣчни обелиски на людския стремежъ, Млѣченъ
Пжть надъ човѣчеството, златенъ рогъ, изъ който шурти

опиването на душата, стрели, съ които Великият между Великитѣ лучи челата на избранницитеѣ.

Всѣки отъ тѣхъ е по единъ вѣкъ.

Всѣки е алмазна сѣнка на Човѣка, хвърлена отъ Слънцето върху Земята.

Затова изглеждатъ много.

А тѣ сж — Единъ.

Човѣкъ не е хубавъ нито падналь, нито гордо възправень.

Хубавъ е — когато се възправя.

Отъ всички белези на стѣпки по пѣтя азъ съмъ харесаль само стѣпкитеѣ, що се лутатъ.

Отъ Човѣкъ до Земя: то е друмъ на лутане. Хората вървятъ окжсани, морни, прегладнѣли, изнурени отъ ходъ и мѣжа. По храститѣ се вѣятъ парцали коприна отъ нѣчни дрехи. По пѣсѣка се вдълбаватъ кървави стѣпки. Рѣдко се чува пѣсень, ала когато се чуе, тя е хубава. Вихърътъ разнася клетви, молитви, бълнуване, шѣпотъ.

А когато човѣкъ преполови пѣтя, потрѣба му е да спре малко на отмора, да изгледа минатото, да се замисли; нѣкои тогава начеватъ да се молятъ, други почватъ да вѣрватъ въ призраци, трети се изповѣдватъ. На минавачитѣ това се вижда смѣшно. Но ако обичашъ човѣка, ти ще го разберешъ. Коя майка се смѣе на сина си, когото другитѣ смѣтатъ за лудъ?

Давамъ тая книга — съ хубавото и грозното, що има въ нея — на малцината, които биха я обикнали; дано тя бѣде каменень стѣлпъ, макаръ и окълцанъ отъ груба рѣка; дано посочи нѣщо, дано изведе нѣкого, дано не бѣде безполезна. Тя носи онова, що съмъ живѣль дълги години. За мене бѣше нужда — да я напиша. Желаетъ — тя да бѣде зрѣла като мене; ала що да правя. когато поколѣнието, къмъ което принадлежа, е поколѣние на предходници? Отъ насъ не излѣзе ни единъ водачъ. Ние проправяме пѣть за пѣсеньта на по-имотнитѣ сърца.

Книгата ми, разбира се, не носи откровения. Но тя е писана съ обичъ къмъ всички, които сж носили много рани, защото сж летѣли твърде нависоко. Почитъ има въ нея. И скръбъ. И разкаяние — понѣкога. Писаль съмъ я съ вѣра, че край насъ подрастватъ сърца — по-изобилни съ любовь, по-мѣдри воли, по-лжчезарни умове. Тѣ ще

узрѣятъ въ ония дни, когато насъ не ще ни има. Но не е ли все нѣкакво участие въ тѣхното велико дѣло и това — поне да имъ протегнешъ ръка?

Ако нѣкой отъ тѣхъ удостои тия стихове, които звучатъ негли не като пѣсень, а само като копнежъ за пѣсень, — ако ги удостои съ своя погледъ и намѣри въ тѣхъ поне езика на своя баща и майка съ нѣщо отъ неговата хубость, азъ ще му бжда безкрайно благодаренъ.

Затова моля тия бждни избранници на нашето племе да се не оскърбяватъ, че тѣмъ, тъкмо тѣмъ посвещавамъ тая книга. Въ всѣки случай, тя дава това, което съмъ живѣлъ — и затова настоявамъ да бжде четена като изповѣдь, а не — да се разглежда като нѣкаква *biblia pauperum*.

Николай Райновъ.

Иисусъ Христосъ

последенъ отъ боговетѣ

ристосъ — алмазена Змия, извита
по звездното небе на всички вѣкове.
Азъ искамъ — огнено лето въ гранита
на исполински обелискъ да изкове
лжчистата извивка
на свѣтлата Змия,
обвила въ звездна сѣнка цѣлата земя.

Азъ искамъ лжчезарната Змия отъ камъкъ да извая
и съ изумруди да обкитя гѣвкавъ низъ
отъ прѣстени: да трепне царствена омая
въ мощта на погледъ властенъ и лжчистъ.

Погледна ни, апостоли бездомни, и се вкаменихме
предъ огнения ликъ на въплѣтено Слово.
Отъ слънчеви потири звездно вино пихме —
лжчи и пламъци на жъртвата Христова.
Пророчески езикъ
обжегна съ огънь духъ новороденъ.
Презъ бездни отъ свѣтликъ поведохме народа
къмъ Царството Господньо:
отъ мрачни преизподни
къмъ свѣтозарния чертогъ на въплѣтено Слово.

Азъ искамъ лжчезарната Змия отъ камъкъ да извая
и съ аметисти да напѣстря свѣтъль низъ
отъ люспи, но властта на млата кжсо трае:
не свѣтва подъ длетото погледа лжчистъ.

Обходихме свѣта, дванадесетъ апостоли бездомни,
творихме рай срѣдъ мжката
на всѣки пкъль,
прострѣхме неводъ отъ лжчи по цѣлата вселенна —
да уловимъ душитъ заблудени,
които плачатъ, хълцатъ, стенятъ,

притиснати отъ ноктитѣ на вѣчното страдание.
И ние, уморени странници
къмъ слънчеви земи,
къмъ свѣтозарния чертогъ на въплътено Слово,
събрахме вси души, обречени на жъртва,
и ги поведохме по свѣтлата пжтека.

2

Залутани влѣхви низъ мрачна пустиня
друмъ тежъкъ минаватъ въ срѣднощна тѣма.
Звезда огнелика ги води.
Рой звезденъ се сипна, стопа се. Отмина
и глуха полунощъ. Притихна земята,
заспаха стозвездни кевани.
»Кжде е Духа, що изходи
на Тайната пжтя къмъ огнена скиния?»
Мълчатъ мрачинитѣ,
задипени въ тежки савани,
отъ скръбъ изтѣкани.
Най-сетне звездата се спрѣ
наврѣхъ планината, що дига гранитно чело
надъ ширни пустини.
Прѣстъ огненъ разсѣче небесното лоно,
зорница червена изгрѣ —
и рукнаха звездни порои;
и кипна море отъ обрадвани пѣсни,
отъ звуци тържествени, строги, магесани,
които отвеждатъ душата въ чертога небесенъ,
въ алмазния тремъ на предвѣчното Слово.

МЕЛХИОРЪ

Нощта предъ стлпкитѣ Ти, Властниче, корона
отъ сребърни звезди е снела —
и жрицата-зорница пази я.
Оставилъ блѣсъка на слава тронна
за чистия сапфиръ на мъдростъта,
червеноликъ мъдрецъ отъ Азия
Ти носи злато въ чудотворна ваза.
Предъ Тебе пада съ почитъ
брамина Мелхиоръ,
синътъ на Индия гореща.
Къмъ тая пещера откоде сочатъ

лжчитѣ на звезда новоизгрѣла.
 Свещень кинорѣ
 повтаря вешо
 предѣ Тебе пѣсенята, що пѣе цѣлий свѣтъ :
 »Ти носишъ вестъ отъ свѣтлата нирвана,
 Ти носишъ вѣчния заветъ
 на Бога и човѣка.
 Хвала на Вѣчната Душа, прострѣла
 рѣще къмъ рожбата избрана,
 посемсега довѣка !«

ГАСПАРЪ

Предѣ Тебе, Жрецо свѣтлочель, припадамъ ничкомъ :
 благоуханна смирна Ти принася въ дарѣ
 владѣтеля на много племена, въздали
 хвалебна жѣртва на Създателя :
 Гаспарѣ гадательтѣ,
 отъ Африка, синтѣ на Крокодила,
 предѣ Тебе снема своитѣ сандали.
 Ти слизашъ въ страшнитѣ води
 на Мжката : вземи това, що е родила
 земята — въ дарѣ на Този, Що гради
 на Милосърдието храмѣ отъ пламѣкъ и звезди.
 Хвала на Силата,
 която свѣрзва новъ заветъ
 между Небето и Земята.
 Хвала на бѣлата Ржка —
 Ржката свята,
 що слага Млѣченѣ Пжтъ отъ Бога до човѣка.
 Хвала на Вѣчната Душа, прострѣла
 рѣще къмъ рожбата избрана,
 посемсега довѣка !

АРТАБАНЪ

Деньтѣ предѣ лика Ти, Пророче, жезълъ златенѣ
 е снелѣ. Зората свири съ бѣлата трѣба на
 надеждата.
 Благоуханенѣ ладанѣ
 и кедрова смола Ти нося въ дарѣ.
 Учителѣо, благослови
 владетеля на островитѣ, Артабана,
 и неговитѣ данници — левити,

готови да Ти служатъ
 посемсега довѣка.
 Ти идешъ отъ лазурната Земя Обетована,
 рѣка простирашъ
 отъ Бога къмъ човѣка.
 Хвала на Вѣчната Душа, що бли
 надъ рожбата избрана.
 Ний чакаме алмазний херувимъ да мине
 надъ пещерата и да огласи
 съ благословия пурпурния день,
 що носи на чело си сплитъкъ отъ ясмини
 и слага слънце предъ лика на сетний Посветенъ.

Ангели стройно надъ бездни политатъ и пѣятъ — вещаятъ ;
 пѣсень сияйна трепери въ лѣчисти талази надолу ;
 бѣли крила се кръстосватъ надъ свѣтли чертози отъ пламъкъ.
 Пѣсень стогърла разбужда заспали тъми,
 пърхащи надземи ;
 надъ пещерата витаятъ
 златни видения :
 огнени замъци
 впиватъ въ небето
 кули лѣчисти ;
 втречени бледи моми,
 бѣли, безплътни,
 сякашъ молитва — се носятъ нагоре ;
 златни кадилници трепватъ — разсипватъ измирни кадения —
 дѣждъ отъ алмази рѣми :
 странни, безплътни видения
 пърхатъ и чезнатъ.
 Пѣсень стоуста, стокрила, стоока въ небето гърми.
 Ангели златни надъ бездни витаятъ.

ХОРЪ НА АНГЕЛИТЪ

Слава Богу въ небесата,
 миръ по цѣлата вселенна,
 въ людскитѣ сърдца
 Божията кротость нека разцѣфти !

Ти бѣше самъ, единчѣкъ,
 а стана множество, безброй ;
 Ти стана — цѣлата вселенна

и цѣлата вселенна оживи со своя духъ.
 Рекитѣ сж кръвь на сърцето Ти,
 океанѣтъ е Твое сърце,
 търперливата орница
 е Твоята кожа,
 вулканиѣтъ — Твои уста,
 звездитѣ сж Твои зеници.

Твойта златна лжчезарность,
 оживила слънце и звезди, угасна
 въ мрачния
 сънь на камѣка, когато Ти заключи
 себе си въ скалитѣ, глината и чернозема,
 въ рудата, въ дълбоката тъма на
 хладно земно лоно.

Дълги вѣкове земята спа
 тоя тежъкъ сънь, но Твоето сияние
 проблѣсваше отъ мигъ на мигъ
 во веселия лъсъкъ на алмаза,
 смарагда и рубина;

зторжената зеница на златото
 напомняше за Слънцето,
 заключено у земнитѣ недра.

Ти облѣче своята душа безкрайна,
 раздробена на зърна и семена,
 въ изумруденото рухо
 на треви, дървета, билки, папрати и водорасли.
 Дълги вѣкове земята спа
 тоя сънь безмълвенъ,
 но и тогава Твойта кротость
 отвараше уста
 въ усмивката на крина, палмата
 и златната пшеница.

Ти разкѣса себе си на мириади
 пламѣци, трептещи отъ неуголена
 жажда за животъ, и насели тѣлата на
 птици, риби, червеи,
 пеперуди, звѣрове,
 брѣмбари, влѣчуги;
 но и тогава Твойта сила
 гърмѣше въ мощний ревъ на лѣва

невинността Ти прърхаше
 въ летежа на руменооки гължби,
 а кротката Ти доброта проглеждаше
 во влажнитъ очи на вола, зебрата и слона.

Слава Богу въ небесата,
 миръ по цѣлата вселенна,
 въ людскитъ сърдца
 Божията благость нека разцѣфти!

ХОРЪ НА ПРОРОЦИТЪ

Ти, който давашъ хлѣба на сърцето,
 Ти, който одъждявашъ съ манна
 пустинята, кждето скитатъ нашитъ души,
 залутани, отчаяни и прегладнѣли:
 смили се, Боже, дай ни
 тровицитъ на любовъта, зърната
 на благо милосърдие!

Ний бѣхме всички въ Тебе —
 души кърмачета,
 които Твоя трепетъ
 божественъ хранѣше,
 додето порастемъ
 да станемъ съвестъ на Човѣка,
 да станемъ огнено сърдце, което
 тупти за всички страдащи
 и трепка съ Твоя трепетъ.

Ти слѣзе отъ небето лжчезарно
 и влѣзе въ лоното кораво на земята,
 въ жестокитъ притискащи недра
 на общото страдание, о, Боже!
 И Ти, о, вкаменѣла Свѣтлина,
 Ти страдаше саминъ въ родилни мжки,
 доде родишъ вселенната отъ люде,

додето се изтръгнешъ
 изъ кремъчнитъ стискащи пригрѣдки,
 додето свѣтнешъ въ мириади искри,
 въ безброй души човѣшки,

понесли Твоя ликъ
и Твоя
свѣтликъ
нагоре, все нагоре, —
къмъ изначалний Мракъ,
за да го озарятъ и
да го превърнатъ въ океанъ
отъ лжчезарность.

И ето — Твоята душа
се въплъщава въ насъ:
Ти, Слово Божие,
Ти, Слънчева Уста.

Безплътнитѣ ангели
сж твои рѣце,
неспирнитѣ вихри
сж Твои вестители,
а бурята — Твое пришествие.
Тъмната е Твое мълчание,
свѣтликътъ е Твоята радостъ,
земята е Твоя снага,
звездитѣ сж Твоитѣ думи.

О, Боже, Който давашъ хлѣба на сърцето,
о, Боже, Който одѣждавашъ съ манна
пустинята, кждето скитатъ нашитѣ души,
измжчени, отчаяни и зажаднѣли:
смили се, Боже, дай ни
росата на велико милосърдие,
дѣжда на блага обичь!

Ний бѣхме всички въ Тебе —
души-близнаци,
които Твоята всеблага грижа
кърмѣше, галѣше и пазѣше,
додето порастемъ
да станемъ зовъ къмъ Бога у Човѣка,
да станемъ слънчева пѣтека,
що води всички страдащи
въ блаженството на вѣчната Пригрѣдка,
на Твоята Пригрѣдка, Боже!

Трепетъ извива водитъ на свѣтло Кръщение.
 Слънцето — блѣскавъ потиръ —
 пламъкъ разлива надъ кждрави ледни води.
 Въ химни свещени е
 огнена твърдъ зазвучала: алмазни следи
 гължбъ запазва въ талазитъ ведри;
 ангели трепкатъ, простиратъ
 пламенни, пръхащи въ злато крила.
 Сепватъ се ледни води — надъ лазура плеливатъ
 слънчеви пламъци,
 блѣсватъ рубинени бурни талози.
 Сякашъ се прѣкна потайна рѣка — и потира
 въ сини бездѣлни простори потъна: бразди
 златни насѣче презъ пламъкъ-води.

Свѣтли крила отъ алмазъ огненъ гължбъ разперва
 въ пламнала твърдъ — и се сипватъ рояци звезди,
 рукнали въ буйни потоци. Небето разтвоя
 своитъ свѣтли чертози — да влѣзе
 Младоженеца: Христосъ.

И ето — въ бурята на огнено небе,
 накитено съ пурпурени цвѣтя — свѣтковици,
 пламтятъ за младия Женихъ алмазни горници
 и чакатъ кротката Му стѣпка
 да ги благослови.
 А ние, съ вехти туники, крепимъ лампада:
 дванадесетъ апостоли, сединокоси, стари
 като свѣта. Потайна нощъ припада.
 Съ наведени глави
 ний кретае. Блѣстятъ надъ насъ далекъ
 небеснитъ алмазни горници,
 а ние — въ мракъ настрѣхналъ — съ морни си
 рѣдце едва крепимъ угасваща лампада . . .

ГЛАСЪ НА ЖЕНИХА

Азъ слизамъ внизъ водитъ на Скрѣбъта,
 въ потока на вселенското Страдание —
 — о, кой ще дойде съ мене? — —
 Азъ чакамъ свѣтло причащение

въ нощта на Мжката и на Позора —
 — о, кой ще плаче съ мене? — —
 Азъ чакамъ мълния да ме удари
 съ крила, политнали къмъ пъкълъ —
 — о, кой ще пламне съ мене? — —
 Азъ нося вестъ отъ горе
 и огънь — да запаля вси сърдца —
 — о, кой ще тръгне съ мене? — —
 Азъ търся тъмнитѣ души
 да пламна въ тѣхъ подобно слънце —
 о, кой ще ме приеме? — —

5

Тъмнѣ Гетсимания.
 Молитви сгълхнали
 и хлипащи стенания
 се стапятъ въ нощъ беззвездна.
 Надъ черната стена на Божий Градъ
 се дигатъ бѣли склучени ржце
 и благославятъ цѣлата вселенна.

Видения налитатъ сънната душа
 на Иерусалимъ —
 и плачатъ, стенятъ, укоряватъ
 съ езици пламенни
 Избрания Народъ:
 народа коравосърдеченъ, що избива
 пророцитѣ си съ камъни.

«Азъ нѣмамъ братъ,
 азъ нѣмамъ свои, нѣмамъ мили...
 О, бледни лунни лилии,
 лъхнете ледни благовония
 надъ моето лице! Елате
 при горкия самотникъ, смѣли факлоносци!
 Надъ мене черна нощъ отрона
 въздишки кървави,
 а пъклени джелати
 за мене острятъ клинове и крѣстъ коватъ...
 О, страшни факлоносци, какъ се влива
 въ сърцето ми ревѣтъ
 на вси отчаяни, скърбеци, огорчени,
 на вси безчисли грѣшници, погинали жени,
 неджгави деца! Плачѣтъ имъ рѣфа моята душа,

надъ мене стене
 стогърления викъ на призованитѣ
 подъ страшнитѣ Везни,
 претеглящи грѣха на болнитѣ сърца,
 о, страшни факлоносци!»

Въ неутоленитѣ алканія
 на грѣшници, разпѣтници, лихвари и злодейци,
 първосвещеници на похоть и царици
 на стрѣвенъ грѣхъ —
 тъмнѣ Гетсиманія.
 Прокоба люта въ долинитѣ тътне,
 отгълхватъ кипнали стенания:
 ще падне въ кърви властенъ вождъ,
 комуто цѣлъ народъ е пѣлъ «осанна!»

Въ нощъта изхлипватъ устни ожаднѣли:
 «О, бдете съ мене тая нощъ! . . .»

А чашата е страшна и горчива:
 вселенското Стрѣдание я пѣлни съ мълнии.
 Въ тъмата съскатъ адски куполи
 и порятъ съ грѣмъ небесна твърдь. . .
 Прокобата за близка страшна смъртъ
 изригва жупелъ и
 отровенъ чадъ, отъ който губи свѣсть душата.

Принесена е Жъртвата.
 И страшнитѣ Везни сж
 утихнали. Въ нощъта се носи звѣнъ; кове
 срѣдъ каменната площъ
 на Божий Градъ невидима дѣсница
 три черни кръста. А гласа пакъ въ тъмнини зове:
 «О, бдете, бдете съ мене тая нощъ! . . .»

Заспали подъ скалитѣ, тѣ не чуватъ. Сънъ нелепъ
 е покорилъ очитѣ морни. Свършенъ е изкуса:
 въ земята се разтваря тъменъ склепъ.
 За сетенъ пѣтъ звучи гласътъ на Иисуса —
 и скръбни думи черна нощъ разнесе:
 «О, спете! Свърши се священата трапеза:
 орли ще разнесатъ небесний хлѣбъ! . . .»

6

Надъ страшната стена, опръскана
съ кръвта на всичкитѣ пророци,
се вие стръменъ друмъ: по него
е тръгналъ цѣль народъ — да гледа
страданията на Месия.

На Галгалѣтъ три кръста се чернѣятъ.

Въ небето мрачно се възправя образътъ
на Исполинъ, разпънатъ надъ земята,
надъ безднитѣ, надъ грѣховетѣ.
Очитѣ Му блѣстятъ като слънца,
ржцетѣ Му пригръщатъ цѣлата вселенна.

На Галгалѣтъ три кръста се чернѣятъ.

7

Стихна последната ропотна клетва и гнѣвна закана;
кървави гвоздеи жилиятъ плътта — и ржка на
бѣсъ изкусителъ запалва огнища въ нощта.
Трънена рана
огненъ вѣнецъ е изплела на чѣлото бледо.
Въ чемерни мжки плътта
мудно догаря. Бледнѣе луната,
капятъ звездитѣ една по една.
Съ радостъ народъ отъ джелати ще гледа
страшната смъртъ на Месия.
— «Свърши се! . . .» Стара жена, непозната,
сбръчкана — сълзи зарони,
ничкомъ подъ кръста принадлежала.
Мракъ припгълзѣ надъ земята,
мракъ стисна всички души.

Трепнаха всички сърца: орисия
тъмна надъ люде зашъпна . . .
Черни коне полетѣха, заблѣскаха кървави брони,
лудостъ просъска въ очитѣ на латници,
лудостъ разклати земята.
Мълнии свиха камшикъ надъ тълпата,
пръсната въ уплахъ надолу по стръмния друмъ.
Ето — зашъпнаха палми и кедри,
ето — засъска змия въ съвестта —

въ черната съвестъ на всички събрани.
Градъ отъ звезди се посипа въ порои,
мигомъ продрали нощъта. Стръвенъ ужасъ плени
всѣко сърдце. Всѣки образъ е бледъ.
Въ гръмъ се раздира нощъта. Опустѣ Галгалетъ.

Въ мрака надъ кървави страшни стени
кръстове три се злокобно чернѣятъ.

8

Умръ Христосъ. И взе го Сатаната,
положи го во склепъ отъ мраморъ и пролѣ
благоуханно миро вредъ по стѣпалата.
Събра отвредъ безчисла сганъ,
що тачи мрътвитѣ снаги на боговетѣ, —
и тръгнаха въ безкрайно шествие —
на тленний трупъ да принесатъ
кадения, благоухания и пѣсни.

Презъ ранна сутринь,
когато плачеше небето по смъртта на своя Богъ,
когато страдаше земята въ жалъ по своя Богъ,
когато слънцето отъ скръбъ забрави да изгрѣе,
пальмници се сбраха: мършави ржде
като стѣбла безлисти се възправиха нагоре.
И пѣсень огласи простора на мълчещата земя —
и пѣсень огласи скърбещитѣ ливади на небето —
и слънцето изгрѣ тогава: то видѣ
тълпата, сбрана да оплаче мрътвий трупъ, —
тълпата, сбрана да рече «Осанна!»
предъ тленний трупъ на Оногова, който не умира . . .

Зачуль нелепитѣ литании предъ гроба,
Христосъ разкъса бѣла плащаница,
разтвори съненъ погледъ, моренъ отъ видения,
и прокълна безумнитѣ поклонници.
Посрѣдъ бѣсовската зловеща литургия Той престѣпи
разбити каменни прегради — и предъ тѣхъ яви се.

— «Кои сте вие?» — рече Той. —
«Кого оплаквате? Трупа ли
очаквате да ви изкупи, живи трупове?» —
А после бръчка на горчевина се сви
по свѣтлото лице — и Той продума тихо:

«Нима за тая сгань обезумѣла
изпихъ горчивия потиръ? Прости имъ, Отче мой,
че тѣ не знаятъ,
що вършатъ!»

И сепнаха се сбранитѣ палъмници,
та рекоха: «Това е бѣсъ». — Или — : «Я вижте,
молепсанъ отъ проказа грѣшникъ що говори!
Не го е грѣхъ — да хули Бога!»
А срѣдъ сганята лукаво
усмихна се единъ
и каза: «Що ли дири
между благоговѣйни люде
безумець бѣсновать? . . .»
И клетва всѣки фърли съ гнѣвъ по Него

Но спрѣ смѣхътъ горчивъ на Исуса —
и брѣчката се вмигъ стопи.
Небето екна отъ лъчи и пѣсни,
покриха ангели безбройни небосвода,
зари разбиха пещерния полумракъ;
а люти скорпиони плѣзнаха
срѣдъ мирото благоуханно —
и аспиди се сплетоха като вѣнци
предъ мраморнитѣ плочи на светия гробъ.

9

Изъ Млѣчний Пжтъ блѣщукатъ огнени корони:
разпрѣснатъ Зодиакъ вести молитва въ звездни низове.
Алмазъ подиръ алмазъ се рони
надъ тъмни кипариси:
ржеце — издигнати нагоре за молитва.

Христосъ минава по алмазнитѣ оазиси на Зодиака,
завършва свѣтло Възнесение
на колесница отъ комети, огнени цвѣтя и пламъци.

Коне отъ буря, шибани отъ мълнии, разсичатъ мрака,
минаватъ седмоцвѣтни мостове и лунни замъци,
морета отъ сапфиръ и ручей отъ бисеръ.
Отъ свѣтлитѣ подкови аметистови
звезда подиръ звезда се рони.

И сепнатъ Зодиакъ вести молитва въ звездни низове,
Изъ Млѣчний Пжтъ играятъ въ блѣсъкъ огнени корони.

Въ алмазнитѣ градини на Колхида
се носи презнощъ пѣсенъ вдѣхновена.
И ето — въ златна колесница иде
Христосъ въ съзвездието на Овена.

Нощъ мургава понесе на глава си
корона — и пѣтека набелеза.
Презъ пламъци и звездни саркофази
Христосъ навлиза въ знака на Телеца.

Небеснитѣ везни се бурно клатятъ:
минаватъ — на чела съ лѣчисти знаци —
Касторъ и Полуксъ, нераздѣлни братя.
Христосъ пристѣпва въ трема на Близнаци.

Четворни сѣ небеснитѣ премежди
презъ прилива и отлива на мрака.
Христосъ во изумрудени одежди
дохожда всрѣднощъ въ царството на Рака.

Змията многозвездна съска властно
и въ огнени се прѣстени изгѣва.
А златенъ корабъ цепи пѣната безгласно:
Христосъ минава дверитѣ на Лѣва.

Класъ житенъ стройно зрѣе и налива
зърна златисти — и звучи припѣва
на ангели, на жѣтва що отиватъ:
Христосъ дохожда въ свѣтлий кѣтъ на Дева.

Извиватъ огненъ танцъ звездитѣ златокоси
въ полянитѣ на китни небосклони,
а чудно шествие въ нощта се носи:
Христосъ навлиза въ знака на Кѣпони.

Огърлица блѣсти срѣдъ Пѣтя Млѣченъ
и бисери пропѣстрятъ звездна броня.
По мракъ се сипе трѣбенъ зовъ далеченъ:
Христосъ е въ царството на Скорпиона.

Раненъ кентавъръ въ мѣки се извива,
надъ него птици слѣнчеви криле сѣ
разперили като лѣчиста грива.
Христосъ дохожда въ трема на Стрелеца.

Жрецъ шѣпне заклинания: съ дѣсница
насочва мечъ къмъ луна златорога.
Но — ето съ грѣмъ пристига колесница:
Христосъ — предъ дверитѣ на Козирога.

Бучатъ небеснитѣ води и тътне
лазурна висъ надъ звездната алея;
разнася се отекъ на звуци смътни:
Христосъ — предъ царството на Водолѣя.

Завършва се алмазната верига,
угасватъ въ мрачината звездни нимби:
Христосъ въ дванадесетий часъ пристига
и спира въ свѣтлий храмъ на дветѣ Риби.

11

Затихналъ е гърмежа на отровния талазъ
по улицитѣ на грѣха; измъчената гмежъ
доспива мрътвия си сънь презъ тоя късенъ часъ,
убита отъ умора. Но задъ ненаситния летежъ
на заблуденитѣ души, които мъчи стрѣвна сласть,
се чува Иисусовия кротъкъ гласъ...

Въ разпътната стѣгда пълзи грѣховна мрачина:
тамъ пакъ реве съблазънъта на гибеленъ порой,
а надъ града трепери страшна кървава луна
и сбира на безуменъ пиръ митаритѣ безброй.
Но глъхне Иисусовия гласъ въ свещена тишина
задъ кървавия хленчъ на всѣкоя жена...

12

Въ детинството, накитено съ алмази, върху склона
на приказки и златенъ чаръ унесенъ,
ти слушаашъ ведра, непорочна пѣсенъ,
загледалъ проститѣ чърти на селската икона.
Когато младостъта кипи и грѣшното жерло
повлича твоята душа, дочувашъ ти
гласъ кротъкъ въ тебе да вести:
«Вземете, яжте: туй е моето Тѣло!»

И въ тежкий походъ къмъ Земя Обетована,
презрѣлъ съблазънъта на всѣка грѣшна стрѣвъ,
душата ти долавя зовъ на пѣсенъ странна:
«Вземете, пийте: туй е мойта Кръвь!»
И въ старостъта повѣхнала, съ наведенъ лобъ
на черната земя предъ сетната бразда,
ти виждашъ образа божественъ на Христа
въ наведения кръсть, забитъ надъ твоя гробъ.

Мария Магдалина

разкаяна блудница

1

Страшенъ образъ се оглежда
въ плахитѣ очи
на зората:
змей огнеезиченъ съска и се вие
въ тежки пръстени предъ гробница зазидана.
Тамъ лежи Христосъ. Къмъ склепа запечатанъ
кърши друмъ лжчистъ.
Иде сутриньта, отъ три дни съ плачъ ожидана:
мироносици отвредъ се стичатъ —
да помажатъ тлѣнната снага на мрътвия Месия.

Съ тиха стѣпка морно стѣпва Магдалина.

Змей огнеезиченъ свѣтлий пѣтъ прегражда:
чернитѣ очи, пламтещи отъ желаня неистови,
отразяватъ ненаситнитѣ лица на всички грѣхове;
въ зеницитѣ му се раждатъ
пѣклени звезди, които озаряватъ
нощи на позоръ,
хъркането му е буря, що зове
Бога на двубой,
дишането — пламенна вихрушка: грѣхъ и зной;
острозжбата опашка се извива гнѣвно и помита
плахото небе, звездитѣ сваля
въ бездната — и ги гаси;
лудитѣ крила, извити
въ огнени джги, прѣхтятъ като коне, отъ ярость побѣснѣли,
дивъ пожаръ запалватъ и раздухватъ
пѣземи — и горе, въ небесата.

Мироносцитѣ спиратъ стѣпки и се питатъ:
«Кой ще ни отвори гробницата запечатана?
Кой ще угаси гнѣва на змея злоезиченъ?
Кой ще го прокуди отъ лжчистий друмъ?»
Плахи погледи се питатъ. Никой не отвръща.

Съ тиха стѣпка морно стѣпва Магдалина

2

А бурята кощунствена расте, реве и тътне.
Гнѣва на страшното чудовище, родено
отъ грѣховеѣ на свѣта, проклия Бога и зове Го
да дойде на борба и съ него
да раздѣли земята.

Устата му запращатъ хули къмъ
Великата Дѣсница,
която е създаде свѣтъ и люде.
Неистовия змей реве, зове
самия Божи Синъ — отъ гробницата да излѣзе
и сили да премѣри съ него:

»Излѣзъ, Лъжеспасителю умрѣлъ!
Излѣзъ, Приятелю на всичкитѣ блудници,
митари, грѣшници, рибари, възкръсни!
Ела да подѣлимъ земята и душитѣ!»

Словата богохулни
пропѣдиха изплашенитѣ мирноносици:
побѣгнаха женитѣ
съ изюдени лица отъ уплахъ,
разсипаха рогове съ миро и благоухания.
Задъ тѣхъ летѣше бързоногата уплаха
и гонѣше безредитѣ имъ стѣпки.

3

Мария — цѣла обичъ, цѣла кротость —
Мария — нѣжната душа,
въ страданието потопена и пречистена,
съ коси отъ слънчеви лъчи,
съ очи-зорници,
изгрѣли въ скръбъ и тиха кротость, —
Мария — чистата душа — се не уплаши.

И ето — змеятъ я съгледа по лъчистий друмъ.
Очитѣ му засвѣткаха отъ радостъ,
мъгла на сласть ги помрачи
и богохулний гнѣвъ се вмигъ стопи.

»Ела, невѣсто моя, блуднице чаровна!
Ела, избраннице на змея!
Ти цѣлъ животъ грѣши, послушна
на моитѣ навети: цѣлъ животъ

по моя друмъ вървѣ. Ела!
 Ела, обржчена отъ вѣкове съ тогова, който ти откри
 на всички грѣхове потайнитѣ пжтеки
 и сръчността на вси пороци!
 Че азъ ти дадохъ сладни устни и бедра,
 които запечатватъ съ гибель всѣка влюбена душа;
 че азъ те надарихъ съ ржце — съблазѣнь,
 съ гърди, които носятъ лудостъ на мжжа,
 съ очи, които водятъ въ пѣкъла момцитѣ
 и ги обричатъ мене: о, ела, ела!
 Ти, моя годенице, моя
 избраннице отвѣка,
 ела при своя мжжъ!»

А тя вървѣше съ погледъ разтопенъ въ молитва,
 къмъ гробницата запечатана:
 очитѣ ѝ зовѣха
 Великото Око, що вижда всичко.
 Но кипналата похоть
 на Божия противникъ
 се сви като вихрушка,
 разтвори хиляди очи,
 па стистна въ тежки прѣстени момата.
 Пригърнаха я мазнитѣ ржце,
 въ очитѣ ѝ се впиха чернитѣ очи —
 размѣтени блата на сладъ —, очитѣ,
 отдето капе грѣхъ, пламти съблазѣнь и се лѣе похоть.

Ржцетѣ я понесоха далекъ
 отъ гробницата нѣма.
 А тя извиваше отчаянь погледъ,
 изпълненъ съ неизплакани сълзи,
 очитѣ ѝ като ржце се стискаха за канаритѣ,
 отдето трѣбваше да се яви
 Възкрѣсналиятъ и съ единъ замахъ да умрѣтви
 чудовището — и да я спаси
 отъ ноктитѣ на пѣклено насилие.
 Очитѣ викаха, изплакваша молитви, чезнѣха,
 припадаха отъ отчаяние, завѣха въ немошь
 Великата Всемошь, която пази и закриля
 душитѣ, отъ любовъ пленени.

Зачули отъ селенията на Смъртъта
 ликуващия вѣкъ на змея

и стоноветъ на момата,
 по нея викнаха вси момци и мжже,
 които въ черни преизподни на страдание
 бѣ хвърлили пѣкъльтъ на нейнитѣ милувки,
 — вси момци и мжже,
 които сладний празникъ съ нея
 на дълга мжка бѣ осждилъ.
 И всички заревеха побѣснѣли,
 едни — отъ ревность,
 отъ обичь — други, трети — отъ омраза.

4

Мълчи зазиданата гробница. Заглъхвату
 отчаянитѣ викове на змейовата годеница.

ГЛАСЪ ОТЪ ПРЕИЗПОДНЯТА

Подъ звездни
 завеси отъ златна коприна
 душата ми чезне,
 азъ гина —
 Марийо:
 подъ куполи мразни,
 вдънъ бездни —
 и плискать ме капки алмазни
 отъ ледни вериги:
 снеми ги,
 Марийо!
 Подъ сводове ледни,
 въ желѣзни
 окупи, подъ звездна коприна,
 (о, кой ще погледне?)
 душата ми чезне,
 душата ми стине,
 Марийо!
 Въ трънливи пжтеки
 се лугамъ,
 жигосанъ отъ споменъ по тебе,
 навѣки
 обсебенъ
 отъ мжката властна и сладна

да чезна по тебе,
 Марийо!
 О, пъклени пѣсни!
 О, стрѣвни пригрѣдки, о, мѣжа нечута!
 Очитѣ се лутатъ,
 сърдцето ми плаче
 въ небето проклето
 на пъклени бездни.
 Здрачъ е.
 Сълза е душата ми клета:
 изтрий я,
 Марийо!

Мълчи зазидания склепъ. Угасватъ
 далеко нѣкъде отчаянитѣ стонове
 на змейовата годеница. Заранѣта настѣпва,
 окъпана въ роса, накитена съ трендафили и мирти.
 Къмъ гробницата се извива шествие
 отъ весели мѣже и момци съ лозови вѣнци
 по къдриви глави. Гласътъ имъ дири сластнитѣ моми,
 съ които е пирувалъ тѣхний грѣхъ.
 Въздишкитѣ имъ ги зоватъ по име.
 Очитѣ имъ — пияни отъ любовъ и гладни за наслада —
 се лутатъ по следитѣ на отнесената хубавица.

МОМЪКЪ СЪ АРФА

Марийо! Лебедъ бѣлъ, въ морета
 далечни въ полунощъ изгубенъ, дивна
 мелодия — звѣнъ златенъ на кимвали,
 потънали подъ ведри глѣбини — и трета
 безумна нощъ измамно отлетѣ,
 отъ вино пурпурно заливана
 и китена съ опали,
 о, мургаво дете! —
 въ кръвѣта ми ти пожаръ запали:
 следъ гузна нощъ на толкова измѣни,
 ела дете,
 ела при мене!

6

Страшно пърхане низъ бедни,
 страшно слизане по адски стъпала,
 къмъ чертозитѣ, където змея ще празнува
 своя браченъ день. Момата плаче,
 бѣлитѣ рѣце се бранятъ, лудостъ блика въ погледа,
 ноктитѣ се борятъ съ писъка на гиздавата плячка.
 Бѣсове червенооки, черни, жилести, космати,
 въ тъмното отъ всички кътища
 ококорватъ своитѣ очи лукави, любопитни . . .

Изведнѣжъ се тъмний сводъ разбива: зазвучава
 огнена ектения, посипватъ се звезди — алмази.
 Тамъ стои Христосъ: лъчиста сѣнка надъ студения
 тъменъ лабиринтъ. Въ кълчанъ отъ мълнии стрела
 пламенна краси бедро на царъ. Невидими жерла
 съ дивна пѣсенъ пълнятъ небесата. Строгъ —
 тамъ стои Христосъ. Отгълхватъ виковетѣ бѣсни.
 Пъкленитѣ погледи се стапятъ, прѣстенитѣ тежки
 мудно се разплитатъ. Спира брачный пиръ.

ГЛАСЪ ОТЪ ПРЕИЗПОДНЯТА

Въ горещи пустини
 подъ нощъ-пирамида
 душата ми гине,
 очига,
 Марийо!
 Срѣдъ пълчища черни, невидени,
 безчинни,
 душатъ ме вампири безлики;
 сломи ги,
 Марийо!
 Низъ пламъци чемерни, бѣсни,
 въ трънливи градини
 отъ огънь — цвѣтя и дървета —
 душата ми чезне
 и стине
 и гине
 и крета,
 Марийо!
 О, пъклени пѣсни!
 О, стрѣвни цѣлувки, о, мъка проклета!

Очитѣ ми гаснатъ
 во властна
 и сластна
 притома,
 Марийо!
 Сърдцето ми стене
 въ морето
 на чемерни спомени
 по тебе,
 заклетъ и
 обсебенъ
 отъ мжката черна, невѣрна
 да чезна
 и кретамаъ
 по тебе,
 Марийо!
 Сърдцето ми хлипа и стене.
 День е.
 Въ сълзи е душата ме клета:
 спаси я,
 Марийо!

МОМЪКЪ СЪ АРФА

Марийо! Бѣла пѣна, по морета
 далечни въ кждрици разсипана, чаровень
 звънтежъ на арфа многострунна,
 потънала подъ ведри глѣбини: — и трета
 безумна нощъ измамно отлетѣ,
 отъ вино пурпурно отровена.
 Ти днесъ ме не цѣлуна,
 о, мургаво дете! —
 въ кръвта ми лихъ пожаръ запали;
 следъ мраченъ день на толкова измѣни,
 ела, дете,
 ела при мене!

7

Бурно вѣне въ подземни смолести води:
 царственъ змей издига въ пламъкъ стонове
 и повлича въ подницитѣ на нощта момата —
 да дѣли наслада съ нея.
 Еква радостъ бурна въ тъмни преизподни,
 Грѣхъ столикъ разтваря пѣклени уста,

хиляди очи отъ сласть пламтятъ,
 хиляди ръце протѣгатъ прѣсти,
 хиляди безсрамни погледи ловятъ, пригрѣчатъ, смучатъ,
 стискатъ бѣлата снага, която е припаднала отъ мъжа,
 влачена, окървавена, драскана отъ стрѣвни нокти,

Но — и сетний своѣ се отъ лъчи разбива.
 Ширенъ небосклонъ открива балдахинъ, извезанъ отъ
 слънчеви лъчи, алмазени звезди и свѣтлина.
 Тамъ седи Христосъ на тронъ отъ облаци.
 Ангели — безчисли воинства — съ очи свѣткавици,
 съ мечове — гора отъ пламъци, съ лица-звезди —
 сякашъ отъ твърдѣта родени,
 бликватъ — и изпълнятъ небесата.
 Вмигъ се стапя пѣклената радостъ,
 мрачни лабиринти се изпълватъ со свѣтликъ —
 и Грѣхътъ се гузно лута: нѣма де да се укрне.

ГЛАСЪ ОТЪ ПРЕИЗПОДНЯТА

Азъ ходя
 низъ свѣтли безкрайни чертози,
 изгубенъ въ гори сребролисти,
 въ просѣница бродя
 въ подводни притѣни лъчисти.
 Презъ сѣнни, бездѣнни
 разтроси
 следятъ ме на ангелъ очитѣ
 свѣтливи, бездѣнни
 и чисти, —
 очи на дете,
 Марийо!
 Азъ чезна
 по споменъ за звездно
 небе — и душата полита
 надъ върхове снѣжни,
 и срѣща свещени ликорни
 надъ кипнала бездна —
 алмазно море.
 Очитѣ ми черни,
 отъ радостъ опити
 и морни,
 въ безбрѣжни
 полета погасватъ съ лъчитѣ
 на залѣзи бледи вечерни.

Азъ чезна
 въ полета просторни,
 Марийо!
 Алмазното слънце опива
 душата ми морна
 съ лжчитѣ на свѣтли вѣнци,
 съ лжчитѣ на свѣтли съзвездия,
 които заспиватъ
 надъ златната нива
 отъ огнено жито,
 Марийо!

Душата ми чака
 ржце на небесни жътвари,
 ржцетѣ, които поливатъ
 свѣтливия коренъ на обичъ безмѣрна; —
 ржце на небесни жътвари:
 милувка на сърпъ да удари
 узрѣла за обичъ душа —
 тъмата вечерна,
 тъмата щастлива
 надъ мене да падне,
 очи ми да склопи,
 Марийо!

По роснитѣ утрини хладни
 душата ми тръпне
 и морна отпада —
 и чака да свѣтнатъ небесни ливади,
 и чака да цѣфнатъ алмазни цвѣтя;
 душата се лута и морна отпада,
 Марийо!

Душата се скита,
 отъ шеметъ опита,
 припада и тръпне,
 изгубена въ звездни гори,
 Марийо!

Предъ мене издига
 безчисли ржце
 самотната мжка
 и кжса сърце омагесано;
 душата се рве да разкжса
 последна верига —
 припада и тръпне,
 и плаче въ несвѣсть:
 — води я,
 Марийо!

8

Чу се отъ небесния престолъ присждата,
разтржбена отъ архангели по цѣлата вселенна:

»Много си обичала, невѣсто моя,
много ще ти се прости.»

Преизподнята се цѣла вмигъ разтърси,
сринаха се сводове гранитни,
мъртавци издигнаха ржце нагоре,
тръснаха глави, оттърсиха съня отъ своитѣ клепачи
и се устремиха къмъ златистото море отъ облаци,
лето на престолъ седѣше страшний Сждникъ.

Огнения погледъ ги обгърна до единъ:

жива нива на любовь — узрѣла,
расла во страдания и мъки,
кжлана отъ бури, кжсана отъ вихри,
стройна, гледаща небето, тучна, сърпъ ожидаща,
съ трепетъ чакаща пригрѣдката на огнени ржце,
съ трепетъ чакаща милувката на ангели-жѣтвари —
нива отъ души, отъ огнени зърна: пшеница
жива, живоносна, зрѣла за небеснитѣ трапези.

Чу се втори пжть тогава гръмовитий гласъ —
и архангелитѣ разтржбиха мигомъ
свѣтлитѣ слова на втората присжда:

»Страдали сте дълго, братя мои,
много ще ви се прости.«

Преизподнята се втори пжть разтърси,
рухнаха гранитни зжбери, скали, огромни
пазйлища на Грѣхъ, тайници на Порокъ,
червени лабиринти на съблазънъ, мъка и страдание.
И всичко подъ небето стана хаосъ и родилна мъка,
и всичко стана плачъ и стонъ и ревъ:
родилна мъка на непразна Обичъ,
заченала
невидена вселенна.

Стрелата острожба, пламнала отъ жады за правда,
политна, изпищъ и съ викъ се впи въ сърцето
на змея злоезиченъ.

Тогаваша страшна сетна трѣпка
разтърси хаоса — и новата вселенна се роди.
Пробудена отъ мъката на пѣкления пленъ,
Мария Магдалина — чистата душа,

душата — цѣла кротость, цѣла — обичь,
се сепна и зачудено загледа . . .
А сетне полетѣ нагоре, стигна до престола,
припадна ничкомъ тамъ и сложи
въ подножието огненото Слънце,
що бѣ родила мжката
на мрѣтвата вселенна.

И ангели, архангели, светии,
и вси възкрѣснали души,
и вси пророци, патриарси, мжченици,
и вси подвижници загѣха:
»Осанна на Давидовия Синъ!
Осанна Богу, Който води
душата отъ страдание къмъ Вѣчностъ!
Осанна!
Осанна!
Аминъ».

Ахасферъ

ВЪЧЕНЪ СКИТНИКЪ

1

Презрѣлъ завоитѣ къмъ всѣки миренъ кжтъ,
— пжтекиѣ къмъ зѣвѣтъ и огнище,
развихрилъ мантия, продрана въ бурята
и въ страшнитѣ вѣявици на огнено прозрение,
съ коси разпрѣснати по рамената
(коси като посърнала трева по селски гробища),
окжсанъ, босъ, високъ —
подобно скелетъ отъ загадки: ти летишь
нанѣкжде... — кжде?
(Та кой ли знае,
де свършва дългий друмъ
на горделивеца, проклетъ отъ Бога?)

И ето: твой подслонъ е вѣчното съмнение,
а твой печатъ е вѣчний Бунтъ.

Съ окжсана душа, въ парцалитѣ
на много царствования облѣченъ,
и съ кървави петна по дланитѣ на мисълта,
що се е вѣкове катерила по страшнитѣ стени
на всѣко пѣклено »защо?« —
— ти скиташъ по свѣта;
обходилъ седемъ пжти цѣлата земя,
отъ полюсь
до полюсь,
подъ огнения гродоберъ на кървави звезди,
узрѣли за божествения линъ,
очакващи ржката на Лозаря да ги сложи
въ потира на свѣтовния Покой;
— подъ бурята на уморени вѣтрове,
които молятъ сърпа на Жътваря

да имъ отрѣже тънкитѣ нозе;
 — подѣ вихритѣ на черна полунощъ,
 която би желала — слънце
 да не изгрѣе никога:
 ти скиташъ по свѣта —
 и все едно ти е, кжде ще бждешъ утре.

Душата ти е сита и пресита
 на царски гозби и вина:
 ти преживѣ до сетна трѣпка всичко,
 що сж живѣли хората; узна
 до сетна тайна всичко скрито, по което е ламтѣлъ
 скжпернишкия разумъ на човѣка,
 на мъдрость ненаситенъ;
 високия ти черепъ се издигна
 надѣ всичко,
 що е човѣка трупалъ вѣкове
 и пастрилъ, сякашъ пастри
 алмази, отъ небеснитѣ слънца
 откъртени. Предѣлъгъ бѣше
 деня ти, Ахасфере: день безъ край...
 И днесъ ти всичко
 тежи: душата ти прилича
 на лакома оса, потънала въ море отъ медъ,
 осждена да се отрови
 отъ лудий сокъ на своята ненасита.

(Защото въ оня день, когато Той направи
 отъ своята стопена мъка на творецъ
 вселенната — накичена
 като алмазнобагра пеперуда —,
 когато — правъ надѣ безднитѣ отъ мисълъ,
 надѣ кудитѣ отъ творческо страдание —,
 прострѣ ржце
 надѣ новозачнатия свѣтъ,
 — прострѣ ржце като крила на серафимъ,
 за нови тайни жаденъ, огнеокъ, великъ,
 стопилъ новородени свѣтлини
 въ плавилнята на своята
 пламенна Воля,
 — ти, Ахасфере,
 Негова сѣнко,
 отъ завистъ разклокоти въ буря своя злобенъ кикотъ).

2

Нагизденъ съ горди бръчки на бѣзмълвна мжка,
 днесъ ти сподѣляшъ мълчаливата вечеря
 на нѣкой сироманъ бездоменъ —
 и чужди сълзи ще разкалятъ твоя друмъ
 на напасти, страдания, беди,
 но пакъ не ще заплачешъ, Ахасфере!

(Защото твоитѣ очи сж сухи: помнишъ ли,
 когато Синъ Му, отъ свѣта разпнатъ
 на кръстъ, въ последното си гърчене
 отъ мжка
 изпъна наболѣлитѣ си жили
 и вцепененитѣ си стави и разклати
 огромний кръстъ,
 до половина впитъ въ земята —
 въ оная каменлива прѣстъ; —
 — когато Майката на Назарянина,
 припаднала до бѣлитѣ нозе,
 облѣни съ кръвъ,
 измиваше Му ранитѣ съ горчиви сълзи;
 — когато младиятъ Йоканаанъ
 погледна съ мъртавъ погледъ
 къмъ кръста и се разтрепери отъ страдание
 като човѣкъ, ужиленъ отъ оси на сто мѣста;
 — когато цѣлий Римъ,
 загледанъ къмъ Голгота,
 извърна своята глава, накичена
 съ вѣнецъ отъ лаври,
 за да не види — какъ
 ще сбърчи вежди Милостивеца за сетенъ пжтъ:
 — помнишъ ли въ тоя вечеренъ,
 отъ мжка черенъ, часъ
 каква жестока канара
 търкулна отъ Голгота твоя смѣхъ?
 Помнишъ ли, че рухналата въ бездни
 скала на безчовѣчната ти гордость потопа
 въ морето на страданието половина свѣтъ?

Помнишъ ли? — Тогава се яви
 надъ кръста черна чемерна Ржка
 и тя написа върху позлатеното
 отъ мълнии небе
 ектенията на заслужена присжда:

»Оня, който се изсмѣ въ часа
на мжката върховна,
дано завинаги загуби дарбата да плаче!«

Очитѣ ти пресъхнаха.
Смѣха ти се смрази въ горчива бръчка
като позоренъ пръстенъ около устата.

И ти си спомни,
какъ тичаше съ тълпата
къмъ двора на Пилата
и какъ ревъше бѣсно, грѣмко, ядовито:
»Разпни Го! Разпни Го!«
Ревѣха всички, алчни да погледатъ
мжченията на великото Сърдце,
но ти ревъше
най-яростно отъ всички.

И ето — днесъ устата ти мълчатъ сковани,
макаръ че знаешъ всичкитѣ езици.
Отъ нечовѣшка гордостъ боленъ,
за дързостъта предъ Бога
наказанъ — вѣчно да се луташъ,
устата ти не ще се никога усмихнатъ
и въ твоето сърдце не ще изгрѣе радостъта.

Каква жарава пари
слинясалитѣ ти отъ ходъ
безспиренъ стѣпала?
Защо, когато спрешъ, сърдцето ти се кжса
отъ мжка, за която нѣма дума?
Защо те пари почвата,
защо те въздуха задушва
като ржце на врагъ?
Защо т , който бѣше пожелалъ
съкровищата на царетѣ, днесъ
вървишъ съ две есколини
отъ градъ на градъ
и погледа ти дири —
кому да ги даде?

Не си ли ти печална сѣнка на това,
което бѣше нѣкога?

З

И ето те сега: ти носишъ свойтѣ дни,
каточе мѣкнешъ на плещитѣ си мъртвецъ.

Далекъ те е подмамилъ твоя пѣтъ :
 самотни дюни изкорубватъ
 на знойната пустиня
 червения грѣбнакъ ;
 камили търпеливо стѣпватъ
 подобно костеливи птици —
 огромни въ пурпура на разтопений день ;
 ти влѣзалъ си като това огромно слънце
 презъ себе си въ свѣта —
 и себе си и него за да отречешъ :
 »И въ мене и предъ мене е — измама«.
 О, суетна утеха — Ахасфере !
 Не се насища отъ това душата ;
 че идатъ пакъ невидимитѣ птици,
 хонящи огромни огнени кълба
 на мъка и страдание,
 съ които заслѣпяватъ радостта
 на късия ти день
 и правятъ вѣчна горестта
 на твоята безкрайна нощъ.
 О, тия огнени кълба —
 пламтещи, кървави, събрали
 страданието на свѣта !
 О, тия страшни
 очи, които гледатъ съ нечовѣшка скръбъ
 подъ чемерната мъка на трънливъ
 вѣнецъ, подъ мъката на хиледи страдалци,
 които ровятъ съ кървави рѣце
 прѣстѣта, за да изровятъ своя гробъ !
 Че идатъ пакъ зловещитѣ пожари вдънъ душата.
 настѣпватъ алчни дни
 на нѣкаква бѣсовска виноберма,
 — рѣце отъ пламъкъ,
 които стискатъ
 узрѣлитѣ ти грѣхове
 и даватъ на душата ти да пие виното
 на кърваво самопрезрение.
 Пожаръ ще жъне твоята пшеница,
 градушка ще орѣже гроздето
 на твойто лозе,
 а въ твоитѣ уши
 ще свирне острий шумъ на страшни вретена.

Душата ти преди години
 бѣ глуха за страданието

на тия хиляди безименници,
 чиито писъкъ днесъ раздира
 съ окървавени пръсти
 сърцето ти, Исаакъ Лаакдеме.
 На кой чумясалъ островъ се загнузди
 въ кръвта ти
 заразата на милостта?
 Когато нѣкой хули Бога,
 ти страдашъ — сякашъ ти стъкло
 разрѣзва кожата въ жестоки лжкатушки.
 Когато видишъ нѣкой оскърбенъ, измаменъ,
 страдалецъ, беденъ, твоего сърце
 се кжса и облива съ кръвь;
 ти казвашъ: »Мене дайте тия* мжки!
 Хулете ме, мжчете!
 На кръсть ме разпънете!
 Но братята ми оставете на покой!«
 И ти си спомняшъ оня
 далеченъ день, когато Той те бѣ замолилъ:
 »Приятельо и брате Лаакдеме,
 умора ме поваля: поноси ми кръста!«
 А ти бе рекалъ гордо и презрително:
 »Махни се! Исаакъ не е носачъ —
 да носи на злосторницитеъ кръстоветѣ...«
 Тогавя Той отмина мудро
 две крачки, грохна отъ умора,
 отъ челото Му бликна кръвь,
 ржцетѣ Му се сгърчиха,
 заровиха земята пѣськлива,
 главата Му като отсѣчена удари
 коравото дърво — и тѣй увисна...
 Когато копията заиграха
 и твоя смѣхъ се вмѣси въ подбивния ревь
 на любовитнитѣ евреи, Той се мудро
 възправи, кроткия Му погледъ
 се спрѣ на Тебе и устата
 промълвиха съ въздишка:
 »Исаакъ Лаакдеме, въ оня день,
 когато сложа тоя кръсть,
 понесенъ драговошно,
 ти волею—неволею ще го нарамишъ...«

О, Смърть, вратарке на блаженството,
 отдавна те познавамъ: ти ме мразишъ.

Едничъкъ мене мразишь,
защото азъ едничъкъ те обичамъ.

Ти чу гласа на Назарянина
въ дъжда на толко вѣкове —
и ме намрази оттогава:
когато литне твоето
алмазено, божествено крило
край мене, мрачна хубавице,
богиньо на Покоя и Забравата,
уви, азъ чувамъ въ сладостното пърхане
отново клетвата на Милостивеца,
понесалъ съ мъжа своя кръсть,
на който свети любовьта Му,
надъ горделивитъ безочливи тълпи:

»Върви, върви!
И все тѣй ще вървишь
до кървавия день на Страшний Сждъ!
Върви безъ мигъ почивка,
додето дойда втори пжтъ:
върви и все тѣй ще вървишь
докрай на вѣковетъ!»

И вечерь, щомъ душата ми
поиска да вкуси отмора
подъ свѣтълъ шатъръ отъ звезди,
азъ чувамъ тихий ромонъ
на тъмнитъ безбройни
потоци, плъзнали
по каменливата земя,
изврѣли отъ горчивий кладенець
на моя страшенъ грѣхъ:
— и тѣ ми сжщо шппнатъ ледно,
немилоствиво, безсърдечно:

»Чуй укора на полскитѣ тревы,
които тѣпчешъ недостойно —
ти, триждъ проклети:
върви, върви!
И все тѣй ще вървишь
докрай на вѣковетъ!»

Защо ме мразишь, пѣклена любовнице?
Кога съмъ те похулилъ?

— По тебе вѣкове копнѣ мойто
измжчено сѣрдце.
Кога съмъ спомнилъ съ укоръ твойто име,
което всѣки мигъ устатата ми повтарятъ
и викатъ, и зоватъ,
и молятъ за милувка, отъ която
се другитѣ боятъ?
О, Смъртъ, повѣрвай: нѣма обичъ
по-властна отъ оная,
що пѣрли моето сѣрдце
и въ него капката сълза претваря
въ безкраенъ черенъ океанъ;
кога си чула ти
съ копнежъ да те зове
и да блѣнува по премалата
на брака съ тебе други смъртенъ?
(Нима съмъ смъртенъ азъ?)

О, Смъртъ, повѣрвай: никой никога
не е обичалъ
жена или любовница
съ такава силна, стрѣвна и безумна
любовъ, каквато жили моето сѣрдце.
Не знаешъ ти рѣце,
които биха стиснали като клещи
сѣнкоподобната ти плѣтъ,
които биха те отнесли
отвѣждъ свѣта,
за да настане по вселенната
мигътъ на страшното безсмъртие,
по което копнѣятъ
отъ памтивѣка вси родени отъ жена.

Надавамъ гласъ, надавамъ вѣкъ,
а ти не чувашъ болката
на моето сѣрдце:
»О, Смъртъ! Ела!
О, Смъртъ! Ела!«

Защо ме мразишъ
ти, пахава, прищѣвлива чаровнице?
Защо не пускашъ мойта стѣпка
во свѣтлитѣ чертози,
където денонощно

звѣнтятъ потири на блаженство,
 — Кждето пѣсенъ на покойници честити
 възглася славословие
 на всичко, що не е животъ ?

Защо ме кудишъ,
 о, свѣтла Смъртъ, магьоснице ?
 Кога не съмъ те жадно искалъ ?
 Нима и ти копнѣешъ по ония,
 които биха те презирали —
 отъ тебе да се не боеха ?

О, бѣла Смъртъ,
 о, хубавице кроткопрѣста,
 о, хубавице сладкоуста !
 Защо изсмуквашъ,
 о, бѣла сѣнко, сладката отрова
 отъ билки-чемерилки,
 които пия; за да ме молепса твоето пиянство ?
 Защо изтрѣпва огнѣтъ и гасне,
 и свива жадни пипала,
 и става ледна трѣпка,
 кога докосне моята снага ?

Защо, о, Смъртъ ?
 Защо, любовнице на моята умора ?
 Нима съмъ ледъ ?
 Нима съмъ Вѣчностъ, Богъ, Безсмъртие ?

5

А ето — по земята
 е всичко застарѣло,
 посърнало, за смъртъ назрѣло,
 печално, горестно, навжсено,
 подобно скрѣбъ на стари гробища.
 И самитѣ звезди
 окапватъ въ есенъта
 на остарѣлата вселенна :
 разискренъ листопадъ,
 — пожаръ, отъ който се
 на много мждреци сърдцето свива.

Тжжовенъ свършекъ : всичко е
 обрѣчено на тлѣнь —

и всичко побези е свѣхнало,
 посърнало, печално,
 подобно скръбъ на стара гробница,
 въ която сж погребани
 последнитѣ слънца.
 Уви, не иде още
 деня на Страшний Сждъ !

Едничкъ ти си —
 (о, гавра!) вѣченъ, Ахасфере!
 Едничкъ ти си вѣченъ
 и въ твоя духъ минаватъ свѣтлото
 прераждане вси помисли
 свѣтовни, всички воли,
 вси тъмни лутаници на душата:
 и богове, и лали, и царе,
 и луди, и пророци, и блудници,
 и ясновидци, и сивили, и джелати.

О, скръбъ на черни чужди гробища,
 ела преспи въ подслона на душата ми !

Но кой ли ще ме чуе ? Мигаръ чува
 жестокото мълчание
 на трижди по-жестокий Богъ ?

Измамно пламватъ небесата,
 измаменъ шъпотъ се разнася
 отъ капешитѣ гаснещи слънца :
 »О, Лаакдеме, примири се и
 прости на всички : негли тѣй
 и тебе ще прости безмилостния
 Джелатъ на небесата !«

А ти ?
 Пророкъ съ прокжсани сандали,
 съ лице измършавѣло,
 ти ледно сбърчвашъ вежди и уста :
 защо сж думи ?
 Стоуста сганъ за тебе ще говори . . .

О, тия мѣтни мигове, когато
 у тебе мре пробудената кротость,
 — когато заговорва Лаакдемъ-евреина,

усѣтилъ да кипи въ душата му
 презрението къмъ тълпитѣ
 и бунта противъ Бога!
 О, тъмни мигове, които връщатъ
 разкъсаната отъ беди душа назадъ,
 къмъ страшното »Върви —
 и все тъй ще вървишъ
 докрай на вѣковетъ!« — мигове позорни,
 когато безсърдечната песница
 се спуща разгнѣвено надъ главицата
 на нѣжното новородено ангелче,
 що е добила въ страшни мъжи
 душата, бременна отъ Бога:
 — когато грубото желание
 да викнешъ на двубой и най-великото
 се спуща съ ударъ,
 подобно кървавъ чукъ,
 и смазва рожбата на дълго страдалъ духъ;
 — о, тия мътни мигове,
 о, тия тъмни пролѣзи къмъ пѣкълъ,
 които тутакси преобразяватъ
 мъдреца въ лудъ чедоубиецъ,
 и царя — въ лала съ ликъ изюденъ,
 и ясновидеца — въ джелатъ,
 и кроткия светия — въ бѣсенъ сладострастникъ.

Душата се размѣтва: ти вървишъ
 отново по опаснитѣ пѣтеки, отъ които
 се разтреперва всѣки кракъ:
 въ пожарни друмища,
 които плашатъ съ огнени размахани рѣце:
 — въ долини на прокажени,
 където Язвата седи, кръстосала
 безкрѣвни колѣне и сочи
 на минавачитѣ безъ свѣтъ
 опасната си голота;
 — къмъ домове на чумави,
 където бързоржкъ Неджгъ
 улавя влѣзлия за гърлото
 и го поваля мигомъ на земи,
 изпришва съ кървави плѣсници
 снагата му и смазанъ го захвърля;
 — въ зелената пригрѣдка на морета побѣснѣли,
 въ червенитѣ гърла на лакоми вулкани,

които бълватъ плячката
 на свойта огнена пресита,
 които бълватъ разгопения излишъкъ
 отъ мъдростъ, гълтана години: —
 по тия друмища опасни
 вървишъ безъ уплахъ;
 о, ти се не боишъ — самотенъ друмникъ по
 самотни пѣтища —
 не ще те никой съпроводи:
 страхливитѣ тълпи
 далечъ отъ тебе ще гъмжатъ...

6

Презрѣлъ въ сурова глума на мъдрецъ ония,
 които лъжатъ себе си, че знаятъ
 на Бога и вселенната живеца,
 ти свивашъ тънки устни.
 Кръстосалъ цѣлата земя
 отъ полюсъ
 до полюсъ,
 размислялъ вѣкове по пѣтя,
 одето никой не минава, ти научи
 едничка мъдрина:
 изкуството да страдашъ,
 когато страдатъ людетѣ около тебе.

Но кой познава твоитѣ страдания?
 Кой може да ти състрадава?

По цѣлата земя Война
 раздухва пѣклени огнища —
 и ти се радвашъ,
 че негли мечъ най-сетне ще те гѣтне,
 завидѣлъ на безсмъртието на смѣлеца.

Тълпи убийци, слѣпи отъ омраза
 отъ кръвь пияни, жънатъ съ огънь
 ръжъта и житото на свойтѣ братя,
 летятъ съ помѣтени очи и бързатъ —
 горитѣ съ кръстове да замѣнятъ.
 А ти ги гледашъ завистливо:
 надъ тѣхъ Смъртъта раздипля
 окървавени знамена
 и грѣмотевици разнасятъ мраченъ припѣвъ:

»На жътва кървава жътвари кървави вървятъ«.

Война! Война!
 Дигни си челото високо, Ахасфере!
 Тръгни, та поведи ония,
 които се сами
 на смърть осаждають! Негли
 не ще се килне никой,
 додето вождяють имъ не падне: дигай мечъ
 и устреми гърди
 срещу най-смѣлия отъ враговетъ!

И ето — шествието многолико се завършва
 съ последний рицарь: скелетъ кървавъ, яхналъ
 зловещъ бизонъ, съ коса — свѣта покосила —
 въ ржцетъ костеливи.
 Надъ шествието се развѣватъ
 окървавени знамена
 и гръмотевици разносятъ мраченъ припѣвъ:

»На жътва кървава жътвари кървави вървятъ«

 Смъртъта те не пожали, Ахасфере, и сега...
 А ти се смѣешъ...
 Не се ли смѣешъ ти съ усмивката
 на малкото дете, което гледа счупена
 излишната игралка?

О, ти се смѣешъ, както се малцина смѣяють!..

 »На жътва кървава жътвари кървави вървятъ«...

7

(Така мълвѣше Съвестъта
 презъ глуха нощ на Ахасфера.

А бледнитъ безкръвни устни
 отвърнаха съ горчива изповѣдь,
 която чуха ледеветъ и звездитъ).

Азъ пакъ стоя на Северния Полюсъ.
 Надъ мене се излива звезденъ дъждъ

и грѣ треперливо лжчезарний поясъ,
 що стѣга въ снопъ
 алмазнитѣ съкровища на небесата.
 Теши ли ме това, че прѣвъ
 и негли сетенъ азъ проникнахъ тука, дете
 е първомъ закипѣлъ живота на земята?
 Теши ли ме това, че виждамъ
 надъ седмоцвѣтното сияние,
 което лжкатуши по небето
 като лжчиста огнена пжтека,
 стрелиститѣ дворци на Бога,
 потънали въ листовината
 на огнелисти палми
 и пазени отъ мечове—свѣткавици?
 Теши ли ме това, че слушамъ
 гласа на свѣтлооки ангели,
 гласа на живи лютни, арфи и кинори?
 Защо мразътъ ме не скова
 въ безжалостнитѣ си пригрѣдки?
 Защо не впи въ кръвта ми своитѣ игли,
 които правятъ отъ човѣка мраморъ?
 Защо не станахъ изваяние отъ ледъ,
 позорна статуя на всички людски грѣхове,
 безсраменъ споменъ за пжтеки, по които
 не трѣбва никой да върви?

О, черно отчаяние
 подъ страшната присжда—вѣчно да живѣеш!

По моя сбръчканъ черепъ
 угаснаха безбройни залѣзи безсънни.
 Въ борбитѣ со зловещитѣ чудовища,
 които властвуватъ, пленили
 душата на свѣта, въ сърдцето ми се разтопиха
 и станаха на пѣклена сгория вси съблазни.
 И ето — моята душа възправа своя
 безплътенъ скелетъ надъ свѣта,
 подобно мрежа отъ пжтеки
 на дълго разкаяние, които водятъ отъземи
 къмъ свѣтлитѣ дворци на Бога.
 И моя блѣнъ жадува въплъщение:
 душата ми се кжса отъ желание —
 по тоя скелетъ да се полепятъ
 вси грѣшници — да станатъ моя плътъ

и моя кръвь, да впиятъ въ мене своитѣ уста,
да ме разкъсатъ въ ледени пригрѣдки,
да тръгнатъ по пжтекиѣ, които е изплело
вѣковното ми постничество : отъеми къмъ Бога.

Надъ цѣлата вселенна пада Нощъ,
а само въ моята душа изгрѣва Слънце.

О, черно отчаяние
подъ страшната присжда —
да бждешъ вѣчно самъ, едничъкъ !

Сандалитѣ ми отзвѣнтяватъ еката
на нѣчи слова (дали зародиша на духъ у мене
ги не мълви?) — »Азъ гасна день по день.
Задушвамъ се въ талазитѣ на многобройна гмежъ,
защото съмъ едничъкъ. Тая вѣчностъ неповолна
уби живота въ мене. Азъ съмъ черна мумия
на цѣлото човѣчество : безкрѣвна, сбрѣчкана,
обременена съ тежкия печатъ
на всички грѣхове, понесла безполезнитѣ добивки
на хиледовѣковно лутане, себелюбива, зла,
желаеща животъ съ наслади,
и въ своята смъртъ дори копнѣеща да я обсеби
грѣховното разнообразие, да я стопи, изсмуче —
да я направи
позоренъ споменъ за живота
на хиледи излишни вѣкове«.

Чий гласъ мълви това?
Дали наистина духа,
що оживява своя кълнъ
вдѣнъ моитѣ недра,
желаещъ отведнажъ да срине вси прегради
нагоре, дето го подмамва слънчевъ лѣчь
и ведъръ въздухъ :
дали духътъ не почва да говори ?

Стоя на Северния Полюсъ
и виждамъ онова, което
не сглежда ничие око.
Човѣка тамъ, отвѣждъ
— (великия Човѣкъ,
Чииѣтo погледъ е лазуръ и злато

на неродено още Слънце),
 възлиза мудро, вѣкъ по вѣкъ,
 по огненитѣ стѣпала, нагоре.
 А тукъ, отсамъ,
 азъ самъ,
 едничкъ — слизамъ, черноликъ,
 отъ мжката на вѣковетѣ изгоренъ,
 отъ мисълъ и страдание чумосанъ,
 посърналъ, почернѣлъ;
 — на Бога сѣнка,
 — на Злото ликъ,
 — завареникъ на страшната Сждба,
 — на Сатаната храненикъ, двойникъ,
 а негли самъ осатаненъ:
 азъ слизамъ
 надолу, все надолу,
 съ глава къмъ коренитѣ на вселенското дърво, —
 на палмата, що се зове Познание, —
 що се нарича
 Животъ и Изпитня;
 съ коси корави, жилави —
 подобно гърчещи се пипала,
 подобно корени, разтворили уста за влага.
 — Надолу, все надолу,
 съ очи като огледала,
 отъ любопитство ококорени,
 въ които фосфорния блѣсъкъ отразява
 обратний ликъ на всичкитѣ свѣтовни тайни;
 съ уста, разтворени отъ алчностъ,
 готови да изпиятъ
 кръвѣта пламтеща на вулканскитѣ сърдца,
 стопения металъ, що отразява
 лжистий блѣсъкъ на коварно злато
 и тръпнещата броня
 на гноми отъ сребро.

— Надолу, все надолу,
 съ ржце къмъ чернозема,
 кждето дрѣмятъ
 посѣтитѣ зърна на бждещи
 земи, народи, суши, племена;
 — надолу, все надолу,
 съ уста къмъ сока на предвѣчния Животъ:
 азъ слизамъ, черноликъ, великъ,
 съ изпепелена плътъ отъ черни мжки,

Към първия Хаосъ, дето спятъ
несепнати вселенни и слънца.

Отново мъката, която нѣма име,
прокужда мойтъ стълки.
Разсипва се на прахъ
свѣтливото видение и пада
въ алмазния валежъ на искреци снѣжинки.
Предъ мене се явяватъ
отново вие, люде, по които
душата ми съзира своитѣ грѣхопадения.
Едни отъ васъ ме жалятъ,
а други ме презиратъ:
уви, тѣ себе си презиратъ, безъ да знаятъ!
А нѣкои, щомъ чуятъ името
Исаакъ Лаакдемъ, кълнатъ.
Кълнете! Прокълнатъ се
отъ клетви не бои:
не пада тая дребна сѣнка по лицето
на моята душа,
която стиска въ ледена пригрѣдка
вселенната — открай докрай...

На що да ви завидя?
Не блазни Ахасфера нищо
въ живота, що живѣте,
о, люде
съ души — отломки!

Презирамъ вашитѣ разпжтни градове съ лъчи
на гибелна наука и съ алмази
на пѣклено изкуство,
що правятъ отъ човѣка падналь Богъ.
Презирамъ вашитѣ държави, увѣнчани
съ бръшляна на лъжата, вашитѣ закони,
що каратъ нѣколцина преситени да сподѣлятъ
властѣта си надъ земята, дето глѣхне кървавия вѣкъ
на милиони гладни,
поробени отъ Нужда, Простотия и Порокъ.
Презрѣль причастието на несмѣлото ви »Искамъ«,
азъ горделиво мразя
дори и самотата
на вашитѣ пустини, степи и полярни
полета,

които се стремите
да населите съ роби.

О, само на едно ви моя духъ завижда:
на дребното ви право — да умрете!...

8

О, Господи Възмездниче!
(Тъй почва плахата молитва Ахасферова) —
О, Господи, за Който лъжатъ, че прощавалъ!
О, Господи; далеченъ Сждниче,
бездушненъ, безсърдеченъ,
Следа отъ божество,
Ликъ изкривенъ, създаденъ отъ
човѣшкото безпомощно сърце,
превърнало пороцитѣ си въ добродетели!
О, Ти, безлико Отражение
на Онова Незнайно и Безкрайно,
което нѣма име!
О, Господи, Когото тачеше
народътъ, отъ чиито
потомци се родихъ и азъ:
о, Йехова, о, Елохимъ,
Ти, Който съ бичъ спасявашъ заблуденитѣ
и пращашъ въ огнена Геена своята творба —
навѣки да изкупва
несръчността на своя Майсторъ!
О, чуй ме, глухи, слѣпи Боже:
какво Ти сторихъ,
та ме осъди — вѣчно да се лутамъ?
Нима съмъ Каинъ, който иска да поправи
погрѣшката на кривогледий Богъ?

О, тая тежка клетва, що тежи
надъ мене —
подобно кървава рѣка,
която се усмихва съ радостъта
на изтезателъ безсърдеченъ!
О, тая клетва: вѣчно самъ да бжда,
безъ спѣтници, безъ събеседници,
и никому ни дума да не мога
да кажа, — никого
въ очитѣ да погледна!

Едничък спътник, сътрапезник, събеседник
 — студень, безмълвень, глухъ
 и нѣмъ като самия мене —
 това е мойта сѣнка.

Защо ли, безсърдечни Боже,
 осжди — моята любовъ
 презъ дълги нощи да се лута
 край гробниците, въ лишеи обрасли,
 край кръстоветъ, по които
 се не прочита името на никого,
 защото времето го е облизало:
 по тия мрачни сѣнки да се лута
 и да си спомня
 съ горчевина
 безсмислената лѣтопись
 на кухата вселенна?..

Веднажъ ли яростта на лъжевърцитъ
 ме е замѣряла по пѣтя съ камъни?
 Веднажъ ли огоени
 служители на Бога
 сж ме посочвали
 на сбранитъ бездѣлници
 и сж ги срещу мене
 насѣсквали: »Не го щадете! Удряйте!
 Той нашия Спасителъ е прогонилъ съ камъни
 отъ своя прагъ; вода не Му е далъ; не е поискалъ
 да Му поноси кръста...
 Не го е грѣхъ! Недейте го щади! За всѣки камѣкъ,
 по него хвърленъ, Богъ ще ви прости
 по десетъ грѣха: удряйте!«
 И каменна градушка рукваше по мене:
 назбенитъ остри кжсове раздираха
 лицето ми, ржцетъ и снагата,
 но дважди по-жестоко ми
 раздираха душата клетвитъ и хулитъ,
 които ми напомняхъ
 грѣха, извършенъ
 преди години...
 Защо ме мжчишъ, Боже?
 Защо ми не отнемешъ тая паметъ?

Не ме боли отъ вашето линчуване,
 защото кжсогледитъ очи

не виждатъ, съ колко мъжа
изкупвамъ своя грѣхъ.
Азъ виждамъ вдънъ душитѣ ви що става,
а вие сте слѣпци.
Азъ знамъ поне началото
и срѣдината на свѣтовний пжтъ,
които вий се суетите да догледате и разберете.
(Дано поне проклетий край
на тоя пжтъ не видя!...)

9

»Свидетельо на страшното разпятие!« —
(Тѣй почватъ кроткитѣ слова,
които Ахасферъ дочу въ сърдцето си) —
»о, ти, свидетельо на Господа,
Когото людетѣ опозориха,
Когото ти саминъ прогони къмъ Голгота:
забрави ли вещанията свети на Земята?
Защо помете съ вихъра
на своитѣ омрази
поличбитѣ, що видѣ твоя духъ
презъ вѣковетѣ?
Защо небрегна шъпота на Бога,
когато Той съ любовь ти
говорѣше презъ леденитѣ нощи?«

Какъвъ си Ти — да питашъ?
Не чу ли въ кръвъ захлипналия гласъ
на моето вѣковно разкаяние?
Не виждашъ ли, че моя посохъ пада?
Не виждашъ ли горчивата ми мъжа —
посрѣдъ безока гсань отъ мъртавци
да влача самъ веригитѣ
на най-голъмия позоръ:
позора — да не мога да умра?

За личби и вещания ми Ти говоришъ.
Ти мразишъ моитѣ омрази.
Кажи ми: де да дѣна своята любовь,
жестоки Обвинительо?
Кажи ми: що да правя съ нея?
Защо е разкаяние безъ смъртъ?
Защо е проповѣдь безъ кръсть?

Защо да ги обичамъ,
като не мога отъ любовъ
живота си да дамъ за тѣхъ?

О, Господи жестокъ!
Защо ми даде тая Вѣчностъ?
Защо ме на Безсмъртие осжди?

10

Презъ своитѣ прокъсани сандали
азъ пипамъ и усѣщамъ пѣсъчни зърна.
Уви, душата ми не пѣсѣкъ, а звезди
поничаше да улови:
та ето моята пжтека —
наклонѣтъ на политналъ отъ умора
скитникъ,
осжденъ да върви
и нощъ и день,
и днесъ и утре — чакъ
докрай на вѣковетѣ.

Издули сж се днитѣ ми,
отъ помисли непразни,
подобно кървави медузи:
камбани гробищни
вдѣнъ изумрудени морета
отъ накипагла мждростъ,
къято готви склепъ
за цѣлата вселенна.

Следъ толкова горчиви
пророчества, въ които се не вслуша
ухото на свѣта,
пророка става черенъ водолазъ.

Пжтекиѣ ми сж изплели мрежа
но цѣлата земя —
отъ полюсъ
до полюсъ;
отъ моитѣ сандали има отпечатанъ кръстъ
навредъ: отъ югъ до северъ и отъ изтокъ
до западъ. Стжпкитѣ
на моето горчиво разкаяние

сж наранили седемь пжти
съ дълбоки стигмати снагата
на цѣлата земя.

Горко ти, Ахасфере: ти ще скиташъ
по тая мрежа до часа
на Страшний Сждъ,
осжденъ — да умрешъ последень!

... Не е ли тамъ, на прага, свѣтлий день,
едничкъкъ чаканъ толкова години?

Най-сетне стихна моята тревожна мжка:
приятна миризма
на липа замѣни
отровний дѣхъ
на гниеща душа.

Едничка пѣсень се отъ дълги дни
въ душата ми отекваше
като безкрайно опѣло:
гробарски стжпки и летежъ
на черни
вонещи нощни пеперуди,
чието глухо пърхане
разнася миризма на татулъ...

Най-сетне стихна тая пѣсень —
и тука, въ мене, вдѣнъ душата ми,
се други гласъ обади, —
Разпънатия каза свойто слово:

»Настжпва краятъ, Ахасфере, брате мой,
на твойтъ дълги лутаници.
Оттукъ нагоре ти ще полетишъ — освободень,
отъ добродетель и порокъ оголень,
сѣблѣкалъ тлѣнната премѣна на земята:
ще полетишъ нагоре, къмъ цвѣта
на златнитѣ свѣткавици,
за да наситишъ съ огненъ сокъ
вѣковната си жажда.
Върви, мой брате, завърши
пжтеката на своя подвигъ: изнеси

отъ глинеститѣ пазви на земята вси зърна,
 които си посѣяхъ, за да цѣфнатъ
 и родъ обилень да родятъ —
 свѣткавици, които правятъ
 окати слѣпитѣ,
 и грѣмотевици, които даватъ
 на глухи слухъ.
 Тръгни за сетень пжтъ
 по сетни друми
 ти — вѣкове вѣрвѣлъ —: тръгни
 по тоя стрѣмень пжтъ, що вие
 подобно слънчева спирала
 отъ безднитѣ, които кривятъ гробницата на звездитѣ,
 къмъ люлката на токущо родени свѣтове!»

Това е, Ахасфере, твоята утеха.

Душата ти е скжсанъ и разнищенъ неводъ :
 ти тая нощъ ще уловишъ
 вжзлі отъ черни мазни змии,
 които твоята магия
 ще трѣбва въ гължби да претвори ;
 ще хванешъ пѣклени чудовища,
 които твоята любовъ
 ще трѣбва да превърне въ ангели.
 Уви, печалень риболовь !
 Уви, нещастень риболовецъ !

Ти пипашъ съ опитна ржка
 въ подмола на застинали
 и зеленясали води,
 отдето те поглеждатъ съ укоръ
 очитѣ на безбройни грѣхове.
 Преди години
 ти златний пѣсѣкъ размѣни
 за пѣсѣка на огнени пустини —
 и твоята съвестъ те подгони
 по диритѣ на вси заровени
 отъ мрачна древность градове —
 да диришъ тамъ алмази :
 сега погивай мудро въ здрача
 на гаснещитѣ пламенни
 езици — ти,
 пророче развѣнчанъ !

Предъ тебе се извива надалекъ
 едничката пѣтека,
 която води къмъ Смъртъта
 обречения на Безсмъртие;
 ти себе си на семена — узрѣлъ —
 ще трѣбва да разпрѣснешъ по заспалата
 вселенна —
 и Бога да пробудишъ
 въ кълна,
 поникналъ отъ алмазеното зърно
 на всѣко звездно цвѣте,
 що е отхранила
     твоята разломена,
 раздадена въ причастие душа.
 Не си ли слушалъ цѣли вѣкове
 ти пѣсенъта,
 що води
 къмъ огнена погибель всѣкиго,
     който жадува Себе си
 вдънъ себе да огледа?
 Не си ли чулъ? —
 Строшено огледало е
 обезумѣлъ мѣдрецъ:
 стокрили бѣсове се мѣтятъ вдънъ небето
 на неговото потъмнѣло
 прозрение;
 презъ небосклона на безумица,
 опожарила Воля и Очи,
 се отразява страшната
 безкрайна сѣнка на Твореца.

Божественитѣ образи
 на Тѣнкото,
 Крилатото,
 Незнайното —
 се ваятъ
 въ отливки вкаменѣли
 отъ твоята човѣшка каль
 и се изучкватъ подъ челичното длето на
 засѣхналия творчески потокъ.

Не знаешъ ли? —
 Позорна кула съ мѣтни

прозорци е мждрецъ обезумѣлъ :
 въ разплакнати стѣкла
 играе гаврата бѣсовска на живота —
 като безкрайна лента
 отъ грѣхове, лъжи, провали, праздници
 и палави съблазни,
 що пърхатъ
 съ крила на дяволи
 отвѣдъ прозорцитѣ
 на съзерцаващия мждрецъ.
 Пази се отъ умората
 на застояла мждрость,
 която не желае да излѣе своя
 излишъкъ на кипѣлъ навънъ !
 Пази се отъ скжпернишката чума,
 която пипа съ дълги прѣсти,
 извити на желѣзни куки,
 пленява,
 убива
 и пази труповетѣ,
 докле изгниятъ :
 пази се отъ оная
 проказа на ламтежа
 кървавоокъ и ненаситенъ,
 която иска вѣчно да заграбва,
 да пастри зеленясали съкровища —
 и никому да не отстѣпва
 ни шѣпа добивъ !

И тъй — върви
 въ едничката останала пѣтека,
 немината отъ тебе, Ахасфере —
 пѣтеката, що ти посочи
 гласа на самия Спасителъ :
 презъ себе си —
 къмъ хората,
 вселенната
 и Бога !

12

И щомъ накрай се свърши
 трънливата пѣтека, водеща къмъ Бога,
 кога умората на светостѣта прекърши
 и Воля и Животъ,

тогава ти,
Исаакъ Лаакдеме,
неуморими скитниче,
мждрецо вѣченъ,
обходилъ цѣлата земя, морето и небето.
забравилъ страшното »върви!
Върви! И ще вървишъ
докрай на вѣковетѣ!« —
тогава ти ще паднешъ
подобно счупенъ кръстъ
въ благоуханнитѣ талази
на нѣкоя зелена нива
и ще прегърнешъ майка си —
Земята — ти навѣки!

Свети Иоанъ

ПУСТИНОЖИТЕЛЪ РИЛСКИ

1

Въ балкански сипеи не стига мирска суета:
тамъ среброглави върхове разгъватъ ледени поляни,
далекъ отъ сластната омара на свѣта.

Две огнени очи, въ които не гори желание, —
два извора на кротость и любовь къмъ всичко живо —
цѣлватъ умореното лице
на тихата вселенна,
по късна доба втори сънь заспала.

Минава тая кротость,
полита, пърха тая обичъ
надъ спещи тежкокласи ниви,
надъ волове разпрегнати,
които мудро душатъ въ тъмното
откоситѣ повѣхнали;
полита надъ задрѣмали котловини,
надъ бедни хижи, отглади превити
чакъ доземи;—надъ миризливи момини градини,
надъ ширни тъмни двори,
надъ вратни отъ чешширъ —
и после се люлъе надъ полета покосени,
издига се нагоре,
та стига до звездитѣ,
които радостно пригрѣща
като забравени сестри,
въ далечно село задомени.

Кога въ потайна доба тихи звуци
отекнатъ майчината пѣсень
надъ бдещата надъ морнитѣ чеда природа,
която ги люлъе въ люлки
отъ лунна свѣтлина —
и вѣе благовоние
на горски билки

надъ вси заспали —
 и клати тежки гранки
 като зелени кротки пръсти :
 — тогава
 изъ пещерата се разсипватъ
 молитви. Тамъ отъ синя заранъ
 до глуха черна срѣднощъ
 изсѣхналъ, бледъ отшелникъ моли за народа
 отъ Бога дарове —
 и шѣпне и реди :

»Народа български Ти, Боже, просвѣти :
 дай воля звѣнка на царе и на велможи !
 Прозиренъ, свѣтълъ умъ отъ златна висъ прати
 на българина, Боже !
 Когато рать безчислена
 отъ вражи синуръ налети
 на селища, паланки, градове,
 крепи Ти мишци бранни и сърдце желѣзно !
 Пази народа отъ беда :
 прати му ангелъ свѣтлокрылъ — да го зове
 къмъ ведро дѣло ! Рвение несвѣстно
 да не смрачи ума му : стѣпки вѣрни
 и вѣренъ духъ му дай ! Презъ друмове
 на мѣжки и страдания да не слети
 горчиво отчаяние духа му. Въ тъмнини вечерни
 и въ свѣтла заранъ
 крило бжди му Ти !«

2

Години дълги той —
 презъ урвитѣ и чукитѣ на битието
 залутанъ — търси своя Богъ.

На уязвена плътъ отъ грѣхъ жестокъ
 мѣчителъ безсърдеченъ, съ погледъ къмъ небето —
 той дебрише разпаленитѣ тайни : Вѣчността
 замръзваше въ безкраенъ мигъ,
 открѣхваха се тъмни двери
 — небеснитѣ уста — ,
 вестяваха се страшни ликове :
 и ангелски, и демонски, треперещи
 подъ блѣсъка на Нѣчие Око,
 Коего гледа вдънъ душитъ, —

подъ пламъка на Нѣчия Зеница,
Която отразява всичко по небето,
земята и клокочещата преизподня.

»Изъ глѣбинитѣ викамъ: чуй ме, Боже!
Жигосанъ съмъ съ печата на грѣха...
Подвижникъ моренъ, отъ праха
къмъ Пламъка летя: а кой ще сложи
на тръпни рамене рѣка?

»О, кой ще ме посрещне и пригърне и погали?

»Душата ми е ужасена,
премазана —
отъ пѣклени подкови тѣпкана,
отъ ноктести рѣце разкъсвана,
цѣлувана отъ бърнитѣ вонещи, богохулни, мазни
на бѣсове, бѣсици, вещици и юди...

»И ето — идатъ пакъ...
Въ нощта се Нѣкой грозенъ приближава
и плаши ме съ тревожно пърхане
на черни прилепски крила...
Изпититѣ ми восъчни ланити
горятъ като пожаръ,
а моето сърдце е ледно — сякашъ мразъ.

»Тъмнѣе. Притъмнява
отъ мигъ на мигъ.
Ужаснитѣ крила
като духала пѣклени разклащатъ
уплашения въздухъ...
Но кой е она тамъ?
Ти кой си, тъмноликъ човѣче?
Що диришъ?... Ахъ, познахъ те:
ти идешъ да ме изповѣдавашъ!...
Не день — години трае тая страшна изповѣдь:
отъ камънитѣ
на моитѣ неволни прегрѣшения,
Зидарьо грозенъ, черноликъ,
ти дигна кула до небето!...

»Махни се, Враже Божи!
Не те познавамъ.

— Що? — Ратай съмъ ти билъ?
 Махни се, Изкусителю коваренъ!
 Спри тоя леденъ вѣтъръ, що смразява
 летежа лекокрылъ на моитѣ молитви
 Махни се! Занѣмѣй!
 Стопи се вдънземи!
 Върви си въ пѣкленото царство,
 при тъмнитѣ велможи съ кървави очи
 Стопи се! Занѣмѣй!
 Кълна те въ име Божие:
 махни се!»

И въ тъмнинитѣ цѣла нощъ,
 отъ заникъ до зори,
 кѣнтѣха ропотни слова по стихналитѣ чуки:
 духъ съ духъ се борѣше.
 Накрай — устата
 се склапяха въ отмала,
 плътъта отпадаше,
 прегъваха се колѣнетѣ,
 а дланитѣ се дигаха
 отново къмъ небето.

Тогава предъ очитѣ трескаво пламтещи,
 загледани нагоре,
 изгрѣваше великолепенъ празникъ.
 Тъмната рухваше за мигъ
 и предъ зеницитѣ застинаха
 начеваха да бликатъ исполински пламъци:
 тамъ, горе,
 треперѣха червенитѣ пожари
 отъ ангелски крила,
 огрѣващи чертозитѣ на Бога.

3

Постникъ презъ нощитѣ съ Бога говори,
 постникъ трепери предъ грѣмъ — откровение.
 Втренчено впиватъ съ пламнали взори:
 въ златенъ пожаръ надъ червени е
 бездни политналь духътъ.
 Презнощъ въ отшелнишки кжтъ
 чува се ропотно рвение:
 мъланиенъ Грѣхъ съска въ тъмни простори.
 Постникъ трепери предъ грѣмъ — откровение,
 постникъ презъ нощитѣ съ Бога говори.

4

»Со глума на уста, безмълвни черноризци,
оставихъ сладкий медъ и трѣма на земята.
Сърдце ми стана ледъ, безмълвни черноризци,
со глума на уста азъ оковахъ Ламята.

»Предъ подлия наветъ — о, братя черноризци,
на сладната мечта — копнежъ по суетата —
пригърнахъ азъ Нощта—о, братя черноризци,
предъ подлия наветъ затворихъ си вратата.

»Презъ тъмни пещери, безмълвни черноризци,
азъ дирихъ своя Богъ — на свѣтълъ духъ мечтата —
и въ блѣнъ за подвигъ строгъ, безмълвни черноризци,
презъ тъмни пещери провидѣхъ Тайна свята.

»И въ трепета дълбокъ — о, братя черноризци,
Христосъ ме озари на Духъ Свети съ печата.
Душата ми гори — о, братя черноризци —:
и въ трепета дълбокъ все дебне ме Змията... «

5

»— Идатъ пѳвторъ сънищата страшни,
идатъ пѳвторъ чернитѣ прокоби...

»О, страшни, Боже, помогни ми!
О, страшни Боже, закрили ме!

»Сънна пладня надъ душата ми трепери:
жълтъ лопенъ като високи златни вошеници
дига пламъци нагоре по бърда и чуки, —
вика Бога, сочи къмъ небето, свѣтнало като жарава...

»Дрѣмлива омара се лута надъ пѣтя,
до който подъ прашната круша
е пастиръ прикжталъ
овце да пладнуватъ.

»О, Боже: де е мойто стадо?
О, Боже: де е моя посохъ? Де е
дѣснищата, която би могла
отъ орлека човѣшки — люде да направи,
отъ ятото човѣшко — ангели да създаде,

отъ стадото човѣшко — богомолци,
 отъ табуна човѣшки — милостивци,
 отъ людския роякъ — зидари
 на Градъ Господенъ?
 Къде е мждрата ржка, що би могла
 глутницата човѣшка въ боговидци да превърне,
 отъ жалка гмежъ
 и алчна сганъ
 да стори ангели — побратими на Бога?

»О, тежка, тръпна пладня,
 О, морна, морна, скръбна, натежала пладня!

»О, пладня прашна, суха, жадна пладня
 съ попукани уста,
 съ нозе изгорѣли,
 съ нозе почернѣли
 отъ дългъ, дългъ, моренъ ходъ,
 съ превитъ отъ дългъ друмъ гръбнакъ!

»О, пладня прашна, личба страшна:
 о, пладня —
 на смъртъ подобна, смъртоносна, смъртнолика!

»О, страшни Боже, помогни ми!
 О, страшни Боже, закрили ме!
 Че идатъ повторъ сънищата грозни,
 че идатъ повторъ тъмнитъ прокоби...»

6

»— И ето: въ мене зрѣе кобното значение
 на ледени видения, отгоре озарени:
 безплодие лежи подъ страститъ презрени,
 ала духътъ гори отново въ алчното мжчение
 на млъкналия Грѣхъ...
 Що си презрѣлъ тогава, Иоане?
 Пустинята свещена
 не е ли твое блудно ложе?

»О, тоя пламененъ изкусъ!
 О, тия тръпни мжки!

»Въ пригрѣдката на огнени клещи
 медьта ме жадно стиска
 и кръвъ разтлѣнна капе

капка по капка
 и шурти надолу, по главнитѣ...
 Наказвай ме, безсмъртенъ Пръсте, че не спрѣхъ
 въ измамния въртопъ на страсть парлива!
 Струи се, плиска ядно
 и въ съскане шурти
 опозорена кръвь...
 О, тоя чадъ
 на пламнало месо!
 Грѣхътъ се пакъ възвръща... И —
 отново — падане. Пресушвай знойна жада,
 горещъ метале!
 Пригръщай
 въ пламтещи трѣпки жилитѣ,
 които сж пригръщали жена! —

»Задъ мене рухва съ адска тежина
 стълповището на грѣха.
 О, беденъ постниче: реши ли ти
 да скжсашъ вжзлитѣ грѣховни?
 — Въ изкуса на страдания, които рѣфатъ
 душата съблазнена, искамъ да изтлѣе
 и сетна капка кръвь.

«О, тия мжки изкупителни,
 които скжсватъ и прояждатъ пояса
 на грѣховетѣ — стискащия поясъ на плътта!
 О, тия мжки, подъ които чезне връзката
 съ тъмата, дето пърхаше сърдцето страдно!
 Избликватъ пламъцитѣ, съ ропотъ съскатъ
 и жиятъ опетнената снага...
 А кладата е още жадна
 за кръвь... Полазватъ гузно сини пламъци —
 уста, които пиятъ алчно тинята на утаени страсти...

»Въ безбройнитѣ подеми и падения
 духътъ се умори:
 въ плътта изново жило впи
 на отчаянието черний скорпионъ.
 Презъ чаднитѣ кадения
 като лукави прилепи,
 що куди нощъ и день духътъ,
 натрапливо летятъ
 надъ мене изкушенията стрѣвни.

»За моитѣ очи безкрѣвни
загасна гледката на пѣстрия животъ:
по стрѣмната пѣтека всичко минало изтрихъ.
За мене нѣма братя, ни сестри:
въ самотно дълго бление
самотно тукъ родихъ се втори пѣтъ.
Надъ мене има само двама:
загубения Богъ, намѣрения Дяволъ;
свѣтътъ ми се е въ тия образи явявалъ,
а всичко друго е било измама.

»Душата ми е крѣхъкъ мостъ,
извитъ надъ бурна бездна.
Единъ по други чезнатъ —
подобно жерави въ тъмата — днитѣ;
отъ подвигъ и безкраенъ постъ
изтънчи се страстьта, помръкнали ланити
дълбоко хлътнаха, духа се преломи...

»Азъ бродя въ ужаса на оживѣлитѣ тъми,
загубилъ своя Богъ
въ пустиня непозната,
а мудно се изцежда гузния потокъ
на туй, що съмъ оставилъ задъ вратата...«

7

»Надъ мене — мрачини,
подъ мене — пѣклена жарава:
не ме спаси дори далечната гора...
Душата не намира заветъ;
приижда бурята на страшната отплата, —
че азъ бѣхъ врѣзалъ гордо на скалата:
— Умира всѣка слава
предъ плочитѣ на мойта пещера.

»Задъ мене миналитѣ дни
зловещо падатъ
подобно съскащи сѣкири,
отсичащи ранени клонове.
Предъ погледа ми се раздиплятъ чемерни дрезгавини,
надъ моята глава се вие млатѣтъ
на дявола; въ очитѣ ми се взиратъ
бѣсици голоснажни,
чиито взоръ зове
на пиръ и грѣхове

Жжжа, когото бѣхъ у себе си убилъ.
 О, тия бѣли изкусителни цвѣтя,
 чиито мирисъ омагьосва!
 О, тия кринове отъ плътъ безсрамна, гола, хищна!
 О, тия златни, благовонни
 косичници, които шибать моята душа
 като камшици, отъ чиито ударъ губя свѣсть!
 О, тия призрачни жени,
 чиито погледъ все снове
 край мене и ме дири!
 Душата ми отново Грѣхъ плени:
 тя дири пакъ на гибельта потира...
 Изново сгълхналь споменъ зло навѣя:
 азъ бѣхъ забравиль на свѣта нестройнитѣ стихире...
 Подъ ширний сводъ,
 изъ който лумватъ бѣли многосвѣщници,
 азъ пѣхъ весело акатиста на новъ животъ...
 ...Измама! Измама!
 И тука ме намѣри страшната ржка,
 която мислѣхъ да избѣгна:
 отъ себе си кой може да убѣгне?...

»Отъ висинитѣ гледахъ кжщици задѣмени:
 тамъ пастири живѣятъ; тѣ не знаятъ
 на тайния животъ лжчиститѣ прокимени,
 но може би тѣмъ по-честитѣ е паятъ!...

»И спомнихъ си честититѣ години,
 преди да се затвоя въ планината...
 О, свѣтли утрини, не коснати отъ грѣхъ!

»Класоветѣ си тихо приказватъ,
 метличинитѣ сини се побутватъ,
 а маковетѣ сочатъ нѣщо и се смѣятъ,
 разтворили червенитѣ си устни.

Слънце! Слънце!

Тамъ, дето се катерятъ
 ноктести кжпини —
 изгрѣва да зърнатъ отвисоко,
 пламватъ облаци като усмивка:
 свѣтли, весели, червени!
 Скромна бабина душица
 прѣска благовоние като молитва
 на простъ добъръ човѣчець, който снема
 отъ побѣлѣлата глава калпака овчи —

да се прекръсти,
изправенъ срѣдъ нивята,
когато звънне селската камбана.

»О, Господи! Дари ми
великий даръ на обичѣта,
която претворява хлиповетъ въ смѣхъ,
скръбъта — въ ликуване, която знае да цѣри
душевнитѣ недъзи! Научи ме, Боже, да лѣкувамъ
безокитѣ и глухитѣ души, да вливамъ
балсама на утехата въ душитѣ изранени
отъ дълги скърби, болки, грѣхове и теглила!

»Но кой, о, Боже благи, най-напредъ
душата на цѣлителя ще излѣкува?

»Кжде си, вѣчна Сило, Ти, която
молепсвашъ своитѣ избраници
съ неизцѣрима язва на любовь лѣчебна?
Кждето да погледна,
азъ виждамъ трѣпкитѣ на Твоята дѣсница свята —
и въ свѣтлото небе, и въ мрака на земята,
и въ бездната последна
на преизподнята, кждето често моя духъ наднича:
но самата Ржка очитѣ ми не виждатъ.

»Азъ тичахъ по петитѣ на вихрушката,
азъ дебнѣхъ бурята — дано Те видя,
азъ следвахъ стѣпкитѣ на мъртавитѣ,
но видѣхъ само пожълтѣла гробищна трева,
сама като мрътвецъ наведена,
пречупена, изсъхнала, слинѣла...
Азъ видѣхъ призрацитѣ, какъ вървятъ
на сждъ,
и азъ вървѣхъ
следъ тѣхъ,
но строгий Сждникъ не съзрѣхъ.

»По черни скръбни угари,
по ровове, по синури, съ вратига
обрасли, по пжтеки пѣсъкливи,
прорити отъ пороища,
по цѣфнали бърда, кждето грѣ синьозвездна
цикория и едъръ звездель, по поляни
крайпжтни, по които рунтави стада

пасатъ — и се усмихватъ дребни
 подрумчета, по мокри, скръбни
 трасавица, обрасли съ дребна тученица,
 кждето клатятъ
 замислена глава тръстики съ черни класове
 и диви жълти тжжени,
 напръскани отъ слюнката на Сатаната,
 пладнувалъ тамъ: —
 навредъ, о, Господи, кждето
 погледна моето око,
 — навредъ се носѣше като саванъ мрътвешки
 скръбта на люде изоставени,
 скръбта на люде, на страдания обречени,
 измжчени, отъ жалъ обезумѣли,
 ограбени отъ чернитѣ ржце на Моръ, Беда и Бранъ,
 отъ сухитѣ ржце на Ненасита, Алчностъ и Насилие,
 отъ безсърдечната дѣсница на Глада: навредъ
 се мѣкнѣше като двойникъ на свѣтлината
 Позоръ, облѣченъ въ злато и порфира.
 Кжде се бѣше скрилъ Ти, Боже, та Окото Ти
 всевиждащо не довидѣ бедитѣ на свѣта?

»Есень, тжжна есень.

Цѣлата гора е наранена и окървавена:
 спи се на земята,
 мре се на земята: остарѣлата вселенна
 смъртъ жадува — смъртъ и сънь безкраенъ, непробуденъ.
 Нейнитѣ коси червени капятъ скръбно:
 кървавъ дъждъ,
 кървавъ плачъ,
 кървава порфира пада надъ земята...
 Надъ задрѣмали, посърнали ливади,
 мрачни пасбища и посивѣли ниви
 самото небе простира сухи плачещи ржце:
 паяжина свилена се мѣкне
 въ мрътва мрежа отъ угаснали лжчи...
 Въ тая скръбна есень падахъ и се молѣхъ,
 падахъ, плачехъ и се молѣхъ, Боже,
 падахъ, биехъ се въ гърди и стенѣхъ и Те викахъ:
 въ кървави молитви си стопихъ душата,
 ослѣпѣхъ отъ плачъ,
 онѣмѣхъ отъ горестни ридания, на кости
 станахъ отъ поклони: плачехъ и Те викахъ,
 но гласътъ ми мрѣше, както мре дете безъ майка...

»Съ мене плачеше гората: съ шъпотъ богомоленъ
 тя Те викаше да пратишъ златно слънце —
 ранилъ ѝ да измие; кървави сълзи
 падаха поройно поземи,
 но гласътъ ѝ глѣхнѣше като ридание на просекъ
 отъ всички кжщи пжденъ...»

8

»А ето що ми каза Богъ:
 »Ти думашъ, сине: »Какъ да Те позная?»
 Ти думашъ, сине: »Какъ да Те обикна?
 Ти си страшень, безкраенъ свѣтликъ,
 безсмъртенъ, великъ:
 азъ съмъ прашень, нетраенъ, злоликъ;
 Ти си вѣченъ, всемждъръ, далечень,
 въ лжчезарность облѣченъ:
 азъ съмъ мигъ,
 сѣнка,
 на тлѣнь обречена,
 слабъ, безсърдечень;
 Ти си безначалень, блаженъ,
 непобедимъ:
 азъ съмъ мраченъ, печалень,
 тлѣнь
 и димъ:
 о, Боже, какъ да Те позная?
 о, Боже, какъ да Те обикна?»

»Не ме хули, мой сине: азъ съмъ простъ,
 прегърбенъ ходя, голъ и босъ,
 на своитѣ плещи азъ влача бreme,
 азъ страдамъ, падамъ, мжча се, гладувамъ,
 азъ плача, хлипамъ и се моля,
 не зная, накжде ме влачатъ
 посрѣднощъ морнитѣ ми стжпки:
 азъ боледувамъ, стения, плача,
 отъ скръбъ се кжсамъ, тропамъ
 по чужди врати,
 но ничия ржка ми не отваря:
 не ме ли виждашъ? Азъ съмъ — ти!

»Ти често си ме виждалъ, сине мой,
 но ни веднажъ не си ме опозналъ.

Когато ти извади
на брата си окото,
че взелъ отъ житницата ти две шъпи жито —
дечицата си да нахрани,
не ме ли видѣ?
Защо не дръзна да погледнешъ брата си въ лицето?
Или те бѣше страхъ, че ще те гони лудостъ цѣль животъ?
Или се плашеше, че кървавото му око
ще те гори като парливо жило чакъ до гробъ?
Защо го не погледна?
Та тоя братъ бѣхъ — азъ!

»Ти думашъ, сине: »Какъ да Те позная?«
Ти думашъ, сине: »Какъ да Те обикна?«

»Не видѣ ли веднажъ
мѣже, деца, жени безброй
да работятъ подъ господарски бичъ
полета царски и болярски,
да стенатъ подъ градушка удари,
да плачатъ прегладнѣли, боси, голи, посинѣли
отъ студъ, подъ буря, мразъ и дъждъ?
Не видѣ ли ти костеливи майки
со суха грѣбъ
кърмачетата свои да зальгватъ —
децата немощни, които
не млѣко,
а жлъчка сучатъ отъ увисналата нѣнка,
слепена като суха кожа?
Не видѣ ли бащите
да падатъ
отъ моръ и гладъ и язви,
а братя и сестри да се продаватъ — роби до животъ?
Не ги ли зърна, Иоане?
Тѣй както сухата рѣка,
що хвърля семе въ зиналата орница,
го погребаватъ тамъ съ надежда — то да стане десеть, сто,
хилядо: тѣй и азъ се
умножихъ во свѣта,
разкъсахъ се на хилели души:
азъ бѣхъ — ония хилели страдалци:
мѣже, жени, деца,
но ти ме не позна.
Да бѣше ме позналъ,

ти негли щѣше, Иоане,
 да викнешъ съ гласъ, що се откъртва
 отдѣнь душа:
 »Не дейте! Стига! Спрете! Не мжчете Бога!«

»Азъ бѣхъ несретенъ скитникъ, битъ, затварянь,
 руганъ, охуленъ, мжченъ,
 продаванъ и за шѣпа сребърници, па и за оболъ;
 ти срѣщалъ си ме гърбавъ, куцъ разслабенъ,
 прокаженъ, чумавъ, цѣлъ струпясалъ,
 кървавоокъ, безржкъ, на две превитъ,
 на сѣнка станалъ;
 отъ язвитѣ ми червеи пълзѣха,
 а вие се отвръщайте отъ мене;
 едни ми хвърляха като на куче
 огризки хлѣбъ, а други съ камъни
 ме мѣрѣха и кудѣха,
 додето ме прогониха до селското гноище,
 далекъ отъ пѣтя — въ тора да лежа,
 зеленитѣ мухи да ме налитатъ,
 комари да ме жилиятъ,
 а скорпионитѣ да мѣтятъ въ мойтѣ язви
 и да се топятъ змиитѣ
 отъ моето изстиващо сърце...
 Но не търпѣхте ме и тамъ:
 съ тояги ме пропждихте въ пустинята —
 въ безлюдие отъ гладъ да мра,
 на лъвовете, хиени и чакали плячка...
 Не ме ли видѣ, Иоане?
 О, видѣ ме, но ти ме не позна!
 А думашъ: »Какъ да те позная?« ...

»Не помнишъ ли, мой сине: азъ превръщахъ
 въ пшеница златото на свойто слънце,
 угриженъ — какъ да те нахраня,
 а ти пшеницата ми въ злато
 превръщаше... И моя гладенъ синъ,
 твой братъ, когато идваше да проси,
 ти съ бой го пждѣше:
 ти гонѣше го съ вилата желѣзна — да върви
 въ трънливото поле,
 да храни съ татулъ и бодили
 пресъхналата си снага...
 Нима не помнишъ?
 А думашъ: »Какъ да те обикна?« ...

»Азъ не веднажъ събличахъ своя блѣсъкъ
и го захвърляхъ по звездитѣ, както ти
захвърляшъ овехтѣлата одежда.
Азъ снемахъ своята всемощъ,
тъй както уморенъ дърваръ
си снema бремето и го захвърля — за отмора.
И ставахъ сухъ, безкръвенъ, слабъ,
съ когото всѣки може да се гаври
и да го пѣди и да не желае
за малко кръста му да дигне и поноси,
да не желае чаша
вода да му даде или корица хлѣбъ,
вратата си да хласне и да го пропѣди,
да му рече: »Върви, окаянъ грѣшникo!
Махни се!

За мене е позоръ — да ме докоснешъ!»
Веднажъ дори ме надъ единъ огромънъ, страшенъ градъ,
цѣлъ въ кръвъ облянъ, градъ присмѣхуленъ, блуденъ,
градъ — столнина на вси митари и злодейци,
на вси търговци, своя Богъ продаващи,
на вси първосвещеници-лихвари,
градъ фарисейски, столнина на Сатаната:
— надъ тоя градъ ме поругаха, биха, увѣнчаха
съ вѣнецъ отъ трѣне и на присмѣхъ
ме царъ нарекоха...

Облѣкоха ми багреницата
на свойто царско
насилие, — порфирата, която носятъ
ония, що изпращатъ хиледи
незайници на бранъ — да мратъ...
Забиха кръстъ на върха —
и ме разпнаха между двама
злосторници, отъ моитѣ сѣдии
стократно по-невинни...

И слънцето отъ срамъ си помрачи лицето,
земята се отъ ужасъ цѣлата разтресе,
небето разгнѣвено се разсипа
въ свѣтковици и грѣмъ... А тѣ стоеха —
и гледаха — и никой си лицето не отвърна —
и никой си не рече гузно: «Що направихъ?»...
Не ме ли видѣ ти тогава?
Нима ме не позна?

Не бѣше ли и ти между ония,
които викаха, ревѣха, грачеха,

пищѣха и мучеха, съскаха
и побѣснѣди лаеха: «Разпни Го!» — ?
Не бѣше ли: защо мълчишь?
Защо ме питашъ: «Какъ да Те позная?»
Защо ме питашъ: «Какъ да те обикна?»
Кога ме съ обичъ ти потърси?
Кога запита своя братъ, кжде съмъ?»

9

«И още Той ми рече въ свѣтло откровение:
«Ти плачешъ, че градушка е премазала
изкласили надежди, но не знаешъ,
че съ лишната пшеница бѣсове
ще пълнятъ своитѣ трѣбуси.
Азъ давамъ съ пълна шѣпа,
азъ давамъ колкото ви трѣба:
на всички колкото — да се нахранятъ,
а не на тебе и на него само.
Не сте ли братя, мои синове:
защо си не дѣлите?
Азъ не уядамъ
дѣла на никого,
но моята рѣка раздава и не мисли
за тебе и за тоя и за оня:
за всички вкупомъ мисли тя —
на всички вкупомъ дава.
А вие си дѣлете, мои синове:
не сте ли братя?
Защо превръщашъ моята пшеница въ злато?
Защо поишъ земята си, земята ми,
съ кръвѣта, потѣта и сълзитѣ на своя братъ,
на моя синъ?
»Защо ме питашъ: «Какъ да Те обикна?»
Защо ме питашъ: «Какъ да Те позная?»

10

«Това ми рече Богъ, о, братя черноризци —
това ми възвести въ пламтешо откровение.
»Погледна моето око нагоре —
и видѣ свѣтла личба:
въ небеснитѣ поляни кринове снѣгоподобни

растѣха и цѣфтѣха —
 съ благоухание на цѣломъждрена душа,
 загледана къмъ Бога.
 Не е ли свѣтла личба,
 о, братя черноризци?
 Не е ли и това — пламтешо откровение?

»Та ето: ний стоимъ
 подъ огнената трѣпка
 на Божиитѣ прѣсти.
 Та ето: ний стоимъ
 подъ кротката милувка
 на Божията длань.

»Надъ насъ — небе:
 безкрайно, модро, лжчезарно, ведро, тихо, благо.
 Да бѣше и у насъ небе!
 Да бѣше
 небе —:
 потайно, мждро, лжчезарно, свѣтло, обичливо!
 Небе!
 О, братя мои, скрѣбни черноризци:
 небе да бѣше — и у насъ!...

»О, Боже Господи: азъ видѣхъ
 во всичко Твоята всеблага Длань,
 която пази малкото детенце,
 надъ люлката наведено,
 протегнало ржчици —
 да улови алмазния конецъ
 на слънчевия лжчъ,
 що пърха и трепти —
 подобенъ на блѣстеща пеперуда.

»О, Боже: азъ видѣхъ
 во всичко Твоето всезнаещо Око,
 во всичко — Твоята свята Воля, Твоята мждра Сила,
 която бди надъ стареца-дърварь,
 заспалъ надъ пропастьта бездѣнна,
 накрай брѣга —
 и въ свѣтли сънища унесенъ.

»О, Боже Господи: да бжде Твойто Царство —
 тѣй както въ небесата — тѣй
 и на земята!

»Плачете, братя черноризи :
плачете съ Иоана!
Плачете —
ведно со цѣлата вселенна!«

11

Така мълвѣше той,
а днитѣ капѣха
единъ следъ другъ — като листа
на едъръ джбъ клонатъ,
отъ ранна есенъ поразенъ :
денъ следъ день . . .

Той въ черна нощъ говорѣше
со своя Богъ —
и планината исполинска
пламтѣше отъ свѣтквични езици,
а страшенъ Гласъ сѣчеше отдалечъ :
речь следъ речь . . .

Гората стихваше, нѣмѣеше
и цѣла трѣпнѣше уплашена,
за да отеке думитѣ на строгий гласъ,
съ какъвто не мълви
ни демонъ, ни човѣкъ :
екъ следъ екъ . . .

12

»Самотенъ взоръ смиряваше зли бури,
самотенъ взоръ цѣрѣше бѣсновати,
но гласъ потаенъ и дълбокъ
(бѣсътъ ли бѣше — или Богъ?)
ми властно шѣпнѣше : »Лазури,
о, Иоане, бликатъ надъ главата ти,
но въ тѣхъ се криятъ мълнии!«

»Пророчеството се изпълни.

»Бездомни воини, отъ царъ изпратени,
ме търсѣха и день и нощъ въ гората —
отъ пещера на пещера, по златни
скалисти върхове — отъ изгрѣвъ до срѣднощъ.
Отъ лутане съсипани,
забравили опасностъ и беда,

въ зори ги сънъ обори
 подъ сводъ отъ черни канари.
 Но въ мълчаливитъ покои
 на тъмнитъ скали ги слънце озари
 и чу се гласъ: »Елате, братя мои!«
 И ангелъ хлѣбове небесни
 донесе — морни гости да нахрани.
 Поведохъ ги надъ заледени бездни
 къмъ своята постница...
 »Ти скри се отъ свѣта,
 свѣтътъ изново те намѣри... Пакъ
 ще блѣсне
 на стѣпканъ споменъ златото,
 вестещо суета!«
 (Тѣй рече ми гласътъ
 потаенъ, страшенъ и дълбокъ:
 бѣсътъ ли бѣше — или Богъ?)

„И — цѣла нощъ ме Изкусительтъ налита,
 и — цѣла нощъ се съ него борихъ:
 и друга нощъ, и трета...
 Космати бѣсове ме срѣщаха
 въ нощта, де чезне
 последенъ споменъ за свѣтликъ:
 тѣ хвърляха ме бѣсно
 отъ бездна
 къмъ бездна,
 додето дойде помощта велика
 на бѣлата Ржка, що бди надъ всички насъ.
 И съ глума на уста
 отхвърлихъ царски дарове,
 не пожелахъ ни злато, ни алмазъ.
 Но стрѣвний бѣсъ
 ми спомни гордостта,
 която нѣкога рвѣше,
 отъ мене тѣпкана, презирана, прокуждана,
 ревѣше и се рвѣше
 къмъ мене съ болката на змиеуста рана:

«Самотници на всички бждни вѣкове:
 помнете Иоана!»

»Азъ рекохъ си тогава, братя черноризци:
 »Задъ мене дебне хитрий Сатана
 и пжтищата ми безводни сж:

напразно дигнахъ блѣскава стена
отъ съзерцание предъ своята постница!«
И спомнихъ си: кога дойде Лука,
детето, отъ рождение обречено —
на Бога свѣтъль кринъ да стане,
предъ Божия престолъ като цевница
душата си въ молитва да изпѣ,
Лука — детето ангель, Божия каваль,
приехъ го — сякашъ бѣ мой синъ,
отъ Бога пратенъ — друмъ да ми покаже.
Но той почина: клетвата на моя братъ
се на змия-усойница превърна
и го ухапа по петата...

И — спомнихъ си... (О, братя черноризци,
като предъ Бога изповѣдвамъ
грѣха на гузната си съвестъ: чуйте! —)
Боехъ се — да не би свидетель нѣмъ
да стане нѣкой на зловещитѣ падения
въ борбата ми съ бѣса,
та молѣхъ Бога нощемъ и денемъ
да спре свидетеля...

О, мисль пѣклена, страхлива,
позорна! Моята душа мѣлвѣше
слова на суетна утеха:
»Змия го е ухапала: не бой се!
На брата ти устата
изрекоха по тебе люта клевета —
и Богъ я е престорилъ на змия,
да го накаже!...« Суетна утеха,
о, братя черноризци! Суетна утеха!...

Бѣсътъ ми думаше изъ мрака
(и прави бѣха негли тия думи):
»Ти пръвъ го мигаръ не проклѣ,
когато пожела — да бждешъ самъ-саминъ,
та никой да не види
позора и грѣха ти?
Не го ли пръвъ проклѣ?
Ужасната ти клетва
е оживѣла, станала е на змия
усойница — да умъртви детето!«
Дали бѣ правъ бѣсътъ?
Дали бѣ права моята душа?

»А страшний гласъ ми още съскаше въ ушитѣ:
»Отшелниче, ти мой си друмъ:

презъ твоята душа се въ пѣкъла отива!
 Задъ тебе Гордостъта се биеше въ гърдитѣ,
 когато въ часове на ледно съзерцание,
 кънтѣше въ тебе словото проклето:

»О, отче Иоане!

На цѣлъ народъ следъ тебе глѣхне житието!»

»Ти мой си друмъ, ти мой си рогъ,
 ти моя си пѣтека:
 ела следъ мене — да ти дамъ
 заслужения даръ:
 съкровищата на свѣта!»

»И ето — царя се показа.
 Раздѣляха две стрѣмни канари лазура,
 презъ който трѣбаше да се погледнемъ.
 И въ тоя мигъ бѣса презъ ледна ме
 преведе бездна — въ пѣклена клисура.
 Гласа ми рече (тихо—тихо):
 »Дошълъ е своята корона
 да ти отстѣпи: дай му пещерата!
 По-мждъръ за народа царъ
 отъ тебе нѣма: Богъ те самъ зове
 къмъ царство. Богъ те самъ помазва —
 да станешъ вторъ Давидъ:
 отъ люти врагове
 да отървешъ
 избрания народъ. Послушай Божий гласъ!»

»О, стрѣвенъ Изкусителю,
 о, Сѣнко Божия! Не смогна
 да засѣнишъ ума ми, но за мигъ
 душата ми увисна
 надъ пѣклената бездна: Богъ помогна,
 та люшнатиятъ отъ вихрушка пламъкъ
 се разцѣфтѣ въ пожаръ.
 Опасна мисль писна
 въ душата ми: »Пази се, Иоане!»
 И азъ видѣхъ: до мене Той застава,
 издигналь огненъ мечъ, —
 и Сѣнката се вмигъ стопа,
 съблазньта се гибелна пресѣче...
 Запалихме огньове,

та презъ дима да види ми лицето
 царь Петъръ... Млъкна пълкното славословие
 на оня, който гибелта ми е очикалъ...

 »И ето — моя сетенъ мигъ! Сърцето
 угасва; гаснатъ всичкитѣ огньове:
 умира морния пустиножителъ...«

13

»О, миръ!
 о, сладкъ миръ —
 като меда,
 що мойта младостъ нѣкжде
 преди години
 въ свѣта остави!

»О, миръ!
 о, кроткъ миръ —
 Дѣсница милваща,
 Дѣсница майчина,
 която пѣе, гали и приспива
 детето си, — Дѣсница,
 която шѣпне благи думи — и
 приспива синъ невръстенъ!

»О, миръ!
 о, миръ блаженъ, —
 о, бѣла дланъ,
 която гали изтерзаната душа,
 о, лѣкъ за всички рани и
 страдания!
 О, Божие Око,
 което се усмихва
 за първи пѣтъ
 на своя рабъ!

»О, миръ!
 о, миръ — талазъ отъ свѣтлина,
 блистание на хиляди слънца,
 които пѣятъ,
 о, миръ — море отъ огънь,
 о, миръ — пустиня, миръ — безмълвие,

«О, миръ — цѣлувка по напукано чело,
която стапя вси петна грѣховни!»

»Пустиньо мила, дето цѣлъ животь
се борихъ съ мжката, позора и грѣха,
пустиньо мила, ти ще бждешъ мой кивоть,
ще бждешъ мое вѣчно ложе!»

»О, приеми душата ми грѣховна, Боже!»

14

На великата рилска пустиня
господаря самотень умира:
сетна изповѣдъ глѣхне срѣднощъ.
Образъ бледень въ блаженство застина:
сетна капка засъхна въ потира.
И великата рилска пустиня
плаче, стене за мрѣтвия вождъ.
А презнощъ Богъ савани простира:
свѣтъль облакъ надъ урвата синя,
лжчезарна пжтека срѣднощъ,
по която нагоре ще мине
херувима на царствена мощъ.
Пѣсень ангелска мрака раздира:
на великата рилска пустиня
господаря самотень умира.

Донъ Жуанъ

НЕУТОЛЕНЪ ЛЮБОВНИКЪ

1

Кога се сепна презнощъ
въ размътена просъница,
предъ моитѣ полуотворени,
отъ мѣка морни,
очи се плъзга
като мора
на постникъ въ тъмна пещера
отъ срѣднощъ до зора
зловещий силуетъ на сластенъ } дяволъ.

И днесъ Нощта раздра
порфира на разпѣтница
надъ гузний страхъ,
що спира предъ вратата
на всѣка кѣща.
Съ горчива глума изоставилъ
съня на раннитѣ завети,
издумалъ вси проклятия
надъ алчнитѣ слънца, които свѣтятъ.
съ очи на дяволъ
надъ моя пѣть,
азъ гледамъ още тоя силуетъ
на стръвенъ,
безкръвенъ бѣсъ.
Предъ чернитѣ очи
и сухитѣ ланити пожълтѣли
на тоя сластенъ скелетъ
замръзва въ уплахъ
на всички люде погледа:
за тоя дяволъ
се носи шѣпотомъ мѣлва,

че билъ отдавалъ .
 години плътъ и духъ на страшень Грѣхъ.
 »Въ душата му узрѣха
 на пѣклени градини семената,
 въ душата му завързаха
 отровни родовити дървеса;
 подъ сѣнкитѣ на тия тежки палми
 преспива цѣлката
 и се пробужда,
 преобразена въ стрѣвна
 разпѣтница: пазете се
 отъ чемерния мирисъ
 на тия лѣскави цвѣтя
 и сладки плодове!»

Унесенъ, често азъ саминъ забравяхъ,
 че мой е тоя силуть, чиято сѣнка
 зове къмъ грѣхове
 светата непорочность на момитѣ.
 Измаменъ самъ отъ чемерния мирисъ
 на тия шеметно благоухаещи цвѣтя,
 на тия сладки до премала плодове,
 азъ мигъ по мигъ отравяхъ
 и кръвь и съвестъ предъ короната
 на сладний дяволъ,
 въ сърдцето си поставилъ
 везни на Грѣхъ и пѣклена Любовь.

Най-сетне млѣкна чемерната пѣсень.
 Стопи се нощъ безсѣнна. День е.
 Въ сърдцето нова страсть
 ще прѣхне.

Града се буди
 съ прозѣвката
 на сиви облаци,
 които се разтрѣгватъ, за да сторятъ пѣтъ
 на слѣнцето.
 Но въ мене нѣма слѣнце.

Следъ черна нощъ
 настѣпва дважди
 по-черенъ день.

Следъ нощъ безсънна
започватъ пѣкленитѣ сѣнища
на страшний день, отъ който се боя.
Замлъкна чемерната пѣсенъ.
Деньтъ изгрѣ —
червенъ като уста
и ненаситенъ
като сластьта
на плътъ, която е за грѣхъ узрѣла.

Замлъкна чемерната пѣсенъ.
И днесъ настѣпва трѣпката на стиснати зѣби,
които кѣсатъ, и на страсть червенокоса, звездоока,
чревата съ пѣклени наслади и безумици грѣховни.
Жуане, златний день
изгрѣ: стани!
Усмивки на жени,
червени устни на моми,
които още
не знаятъ подницитѣ на Грѣха,
цѣфтятъ като червени карамфили.

Замлъкна чемерната пѣсенъ.
Съблазънѣта виси подобно прилепъ
на моята стрѣха.

2

По мене се носятъ безсрамни легенди,
за мене говорятъ мѣже и жени.

Устата премълчаватъ гузно мойто име,
но славата ми е стоуста и безсрамна:
Верона ме нарича гордо «папа на Грѣха».
За мойтѣ дни и нощи шѣпотомъ приказватъ всички,
макаръ че моя ликъ отблизо не познаватъ,
а моята душа е гатанка за близки и далечни.
За майкитѣ Жуанъ Тенорио-и-Салазаръ е дяволъ,
магьосникъ, чума, вешеръ и убиецъ,
за дѣщеритѣ е чудовище, което всѣка дири,
което всѣка насъне бълнува, иска и зове.

Нощта е тъмна, дваждъ по-тъмно — мойто име;
че никой ме не знае, кой съмъ.

По мене се носятъ безсрамни легенди,
за мене приказватъ мъже и жени.

ГЛАСЪ НА СТАРА ЖЕНА

Черни литании глѣхнатъ въ заклетѣ мѣста:
дѣще, ти тамъ не ходѣ!
Тамъ е престола на сладния зълъ Супостатъ,
който е всички свѣтовни съблазни родилъ.
Напастъ грѣховна е: дяволски пламъци въ сѣнни боди,
сладни хорѣ по ливади съ окапали жълти листа,
дето цѣфти въ тъмна нощъ грѣхоносенъ бодилъ;
черни литании глѣхнатъ въ заклетѣ мѣста:
дѣще, ти тамъ не ходѣ!

Змии се сплитатъ, разплитатъ измамно,
пърха и съска Грѣха златоокъ,
дяволски лигави шипове гнѣсно, безсрамно
въ тебе се впиватъ;
чаша съ наслада ти носи разголенъ Порокъ,
сѣнни огньове надъ тебе припламнатъ,
димъ се извива
въ образъ на женски бедра и
пламнали, тупкащи сладно гърди,
бѣли, безсрамни;
змии се вгѣватъ, изгѣватъ измамно:
дѣще, ти тамъ не ходѣ!

Вие се, стеле се пѣклена, зла миризма:
сѣнь на разпѣтство безстыдно навѣва;
цѣла земя става грѣшенъ чертогъ.
Грѣшне душата въ парлива тѣма,
стиска я черна змия многоглава,
мами я дяволъ сторогъ,
шѣпотъ омаенъ я въ пѣкъла влачи:
цѣла надвисва надъ бездна бодлива,
дето се зжбятъ на гибелъ водачитѣ.
Самъ Леонардъ те цѣлува по устнитѣ диво,
цѣла те съ бърни изпива.
Гладни за плѣтъ и за грѣхъ бѣсове
кълчатъ снаги и подаватъ бради

въ мрака, където те гибелъ зове:
дъще, ти тамъ не ходи!

Ето — отново на гибелъ стоуста палачитѣ
прѣхвватъ къмъ тебе съ наежена грива —
трѣпни отъ страсть; остроужби, рогати;
— грабватъ снагата ти,
въ пѣкъла влачатъ я,
ноктести прѣсти въ гърдитѣ ти впиватъ;
порива въ тебе се бори съ тъмата бодлива,
брани се съ лакти,
удря на гибелъ позорна водачитѣ,
съ челюсти скърца и плаче:
всичко е всуе — грѣхътъ е повлѣкалъ ногата ти
тамъ, дето гаснатъ последнитѣ чисти следи,
дето се чува на гибелна сватба Свирачътъ:
дъще, ти тамъ не ходи!

Смъртна умора подсича нозетѣ — и падашъ,
сгърчена въ похоть, въ падини горещи, дълбоки;
вещери черни, озжбени, хищни, злооки
мѣкнатъ душата ти силомъ къмъ ада,
дето се ничия сласть не гаси,
дето безчисли желанія съскатъ и стралятъ
въ суетенъ поривъ и шеметенъ клокотъ,
дето царува бѣсовския нокътъ —
кървавъ желѣзенъ осилъ —,
дето се съ похоть погнѣса реди,
дето душата надъ чемерни бездни виси:
дъще, ти тамъ не ходи!

Черни литании, дѣхъ на пламтещи, вонещи уста,
трѣпки и стонове, трѣпки и кикотъ —
гибелъ на всѣки подмаменъ вестятъ;
лъсъкъ на зеници, блѣсъкъ на злато,
похоть безлика, похоть що вика,
зноенъ, зловоненъ и гибеленъ кжтъ:
тамъ си грѣхътъ
снема порфирата, съ гола дѣсница извива си млата,
удря и срива душа следъ душа въ пропастьта;
черни литании, лѣхъ на злокобни мѣста;
пѣклени тучни листа
въ сраменъ вѣнецъ се извиватъ надъ тъмни води:
дъще, ти тамъ не ходи!

3

По мене се пръскатъ безсрамни легенди,
за мене разказватъ моми и жени.

Отъ мене се плашатъ и пакъ ме желаятъ царици, робини,
по мене копнѣятъ вдовици, моми, инокини,
и всѣка сънува плътъта на Жуана,
и всѣка ме вижда посрѣднощъ изправенъ
предъ нея — и чака да види рѣцетѣ,
които не знаятъ насита, не даватъ отмора,
които пригрѣщатъ, изпиватъ, убиватъ,
които оставятъ навѣки позоръ по лицето
и кървава, тлѣща рана въ душата;
и всѣка ме вижда надъ нея наведенъ —
и всѣка очаква наслади, каквито
не смѣе снагата дори да блѣнува.

По мене се пръскатъ безсрамни легенди,
за мене разказватъ мжже и жени.

ХОРЪ НА ЧЕРНА ЛИТУРГИЯ

О, рѣка на Изкусителя, Жуане,
ти раздипли плаща на Грѣха и мощна
бѣше твоята безочлива дѣсница.

О, корона на Грѣховодителя, Жуане,
ти на царски тронъ възлѣзе — вождъ на
Грѣховетѣ — и Смъртъта бѣ твоята царица.

Папа Леонарде, приеми ни въ своитѣ чертози!

Всички ни презиратъ, хулятъ и кълнатъ,
клади вдигатъ по площадитѣ за насъ,
гонятъ ни съ камшикъ отъ градъ на градъ,
хвърлятъ ни въ тъмници, заклеимяватъ ни,
хранятъ звѣроветѣ люти съ насъ,
рѣжатъ ни на ремъци снагитѣ:

папа Леонарде, приеми ни въ своитѣ чертози!

4

Отново падна нощ.
 Отново бръмнаха отровни мисли рой,
 отново ненаситни жажди
 заръфаха настръгнало сърце,
 останало безъ кръвъ.

Жена :
 дворець вдънъ океана,
 кждето не единъ смѣлецъ
 е гроба си намѣрилъ,
 кждето не единъ бисероловецъ
 е хваналъ смѣшенъ ловъ :
 своя собственъ черепъ ...

Отново падна нощ.
 Залѣзе мойто слънце.
 Отново почнаха да жилиятъ
 оситѣ на съмнението моята душа.

Жена :
 та кой не те е дирилъ ?
 Жена :
 измамна глѣбина,
 кждето всѣки отразява
 лѣжата на мечтата си ;
 — потайна глѣбина,
 препълнена съ чудовища хилядооки ;
 — душа, въ която бѣсове танцуватъ
 и служатъ черна литургия,
 — душа, въ която се раздава гнѣсното причастие,
 чието име най-безсрамната уста не дръзва
 да помене ;
 душа, която ражда вси омрази,
 наречени Любовь,
 — която се кълчи безсрамно ;
 — душа, препълнена съ безбройни
 злолики изненади,
 — чиято молитва вонѣ отъ похоть,
 — чието изстѣпление е грѣхъ,
 — чиято Голгота
 е блуденъ домъ.

Отново падна нощъ.
Отново чемеръ и злокоба
разгръщатъ свилата
на моя балдахинъ.

Жена:
тя води стъпките
на всѣки мжжъ къмъ Бога,
но — Сатана се казва тоя богъ.
Въ чертозитъ на нейния дворецъ
лаятъ псетата на вси пороци
и тѣ разкъсватъ всѣки, който влѣзе.
Тя кани
на своитъ трапези непорочнитъ моми,
които прави блудници,
и младитъ снажни момци,
въ чиято
дѣснаца слага ножъ.

Жена:
коварното ѝ страшно име
не знае никой; нейната душа
се съ тържество оглежда
на дявола въ очитъ,
а нейната утроба топли семената
на блудъ и на кошунство.

Отново падна нощъ.
Отново закѣнтъ злокобна пѣсень,
която кара моето сърдце да трѣпне
и да се свива. Нощъ надъ мене.
И въ мене мрачна Нощъ
запѣва своята злокобна пѣсень.

5

Азъ търся Жената, която насъне изгрѣва
въ небето на моитъ чемерни нощи
и празникъ запазва въ кръвѣта ми;
— Жената, която гаси
пожара безуменъ на моитъ мжки;
— Жената, която
не е жена,
а вселенско Сърдце,
въ което се топи сждбата

на всички живи;
 — Жената,
 чието име никой
 не може да срече,
 защото никой го не знае.
 Азъ търся Жената, която насъне изгрѣва
 въ небето на моята пѣклена мѣжа:
 — Жената, предъ чиито погледъ моето сърдце
 би трепнало отъ сладъкъ ужасъ,
 отъ мѣжа кървава, тъй както
 се разтреперватъ жилитѣ на робъ
 подъ плѣсъка на кървожаденъ бичъ.
 Азъ търся Жената, която насъне изгрѣва
 въ небето на моя копнежъ
 и слънце разтапя въ кръвѣта ми.

Азъ викамъ Жената, която
 ще стане слънце въ моя день,
 ще стане златописанъ корабъ —
 да пренесе Жуановата мѣжа
 отъ тоя свѣтъ на другъ,
 по който чезне моя блѣнъ.

Азъ викамъ Жената, която насъне изгрѣва
 въ небето на моята трѣпна притома
 и празникъ запалва въ кръвѣта ми.
 Азъ викамъ Жената, която гаси
 пожара безуменъ на мойта омраза;
 — Жената, която
 ме прави чистъ като дете,
 — която разтапя съ цѣлувка
 грѣха на мѣжа и му прави душата
 безгрѣшна и ведра
 като небесната синевина.

Азъ викахъ, азъ зовѣхъ,
 азъ молѣхъ и проклинахъ,
 но ни веднажъ се Тя
 предъ мене не вести.

Когато срещнѣхъ женски погледъ, моя поривъ
 надничаше въ омаята му да съзре
 чаровното измамливо море,
 въ което плува златописания корабъ.

Но — дни минаваха,
 поклонството се стапяше въ присъница,
 задъ него се озъбваше
 на сласть неутолима
 безсрамната морà.

Азъ плачехъ, азъ зовѣхъ,
 азъ стенѣхъ и проклинахъ,
 но ни веднажъ се Тя
 предъ мене не вести.

О, колко ноци моето сърце
 е пращало проклятия въ мига,
 когато ржката
 се е навеждала
 да метне покривало
 връхъ голитѣ бедра
 на всѣка нова жъртва!
 И какъ съмъ кжсалъ устни
 въ горчиво отчаяние —
 и какъ съмъ викалъ,
 ужиленъ по сърдцето:
 «Не бѣше Тя, уви!
 Не бѣше Тя, Жената!...»

Азъ викахъ, азъ проклинахъ,
 азъ молѣхъ и зовѣхъ,
 но ни велнажъ се Тя
 предъ мене не вести.

«Не бѣше Тя, уви!
 Не бѣше Тя, Жената!...
 Уви, да бѣше Тя, нима
 Жуанъ ще я насили?
 Нима ще легне Тя
 подъ мжжки погледъ да показва
 тайниците на своята
 снага и чемера отровенъ
 на женска плътъ?
 Не бѣше Тя!
 Не бѣше Тя, Жената!...»

Години плакахъ, молихъ,
 проклинахъ и зовахъ,

но ни веднажъ се Тя
предъ мене не вести.

И ето : пакъ е нощъ надъ мене.
Отново нощъ припада въ моето сърдце.

6

Дойде ли най-подире ?
Не знамъ, дали си Ти.
Смрачи се предъ очитъ ми :
ти късно идешъ.
Ржката ми отпадна. Полумъртавъ е
Жуанъ. Надъ твойто чисто чело свѣти чуждо слънце:
азъ може би съмъ друга чакалъ. И сега
нима ще пия пакъ
отровния потиръ
на черно разочарование ?
— Ела !

Душата ти е гола. Но не знамъ,
дали съмъ тебе търсилъ. Въ тия чисти линии
на тълото, не коснати отъ погледъ
на сласть, играе гордостъта
на бѣла девственостъ —
и ти треперишъ подъ
ласканието топло
на моята цѣлувка,
която дири всичко да довиди.
Но въ трепета
на бѣли колѣне
и въ срамежливий чаръ
на натежала грѣдь
пламти желанието на
снагата — себе си да раздаде.

Ти страдашъ ли ?
Ти страдашъ ли въ полуда,
въ притомна страсть,
отричаща престола
на всички богове ?
Въ часа на чаканото чудо,
разкъсала одежди, трѣпна, гола —
душата ти дали зове

езицитѣ на дяволи разпѣтни?
 Предѣ кикота на хищни бѣсове,
 въ изблици чемерни и мѣтни
 на пурпурени грѣхове,
 потрѣпваща отъ горда власть,
 душата ти топи ли се
 отъ шеметъ — и позоръ — и сласть?

7

О, плѣсъкъ на камшикъ по моето лице!

И тоя мигъ измами пакъ Жуана!
 Не си ти — Тя! По твоята снага
 блѣстятъ вклеймени погледитѣ на мжжетѣ —
 и ти си се гордѣяла съ печата
 на толкова разпѣтни пожелания: снагата
 на твоята младостъ е била потиръ,
 зарадванъ отъ кипещия излишъкъ
 на своето причастие: не си ти Тя! . . .

• О, плѣсъкъ на камшикъ по моето лице!

Не видѣхъ ли? — Ти трѣпнише съ движение,
 което съмъ улавялъ не веднажъ:
 у тебе грѣеше надменна радостъ,
 че си измамила излѣстника, помислилъ
 хетерата за непорочница . . . О, гордостъ,
 която се продава по стѣгдитѣ за жълтица!
 Когато спѣше, моя взоръ — отровенъ
 отъ гледката на тая плѣтъ, разцѣфнала
 за зло, — те гледаше съ горчевина
 и моето сърдце се свиваше отъ мжка.
 Но азъ не рекохъ дума: твоя пжтъ
 извиваше надругаде; защо да плача,
 да хуля, да проклинямъ? Ти не ще узнаешъ,
 Чие лице блънуваше душата ми, когато
 за пръвъ пжтъ дгнахъ твоята мрежа,
 Чия усмивка чакаха очитѣ ми да видятъ,
 когато ти ми се за първи пжтъ усмихна.

О, плѣсъкъ на камшикъ по моето лице!

Де си Ти, която дирихъ цѣлъ животъ ?

Иде пакъ мората на страстьта, не знаеща насита :
трепетъ на жени измамно-снажни.

Иде пакъ отровната горчилка на преситата :
съскатъ лампиони
въ кървава мъгла.

Призраци въ зловещитѣ предградия продажни
късна страсть ще гони :
сплетени оголени тѣла.

Де си Ти, която дирихъ цѣлъ животъ ?

Призрачни дървета сплитатъ приказни корони
и забиватъ върхове въ беззвездний сводъ.

Мълния лети като стрела
въ погледъ на жени измамно-снажни.

Късна страсть ще гони
сплетени припаднали тѣла
въ сѣнкитѣ на домове продажни.
Пада кървава мъгла.

Де си Ти, която дирихъ цѣлъ животъ ?

Животъ жадувахъ, а Смъртъта ме срѣщна днесъ.

Любовъ ме призова въ разкошна горница,
заглушена отъ черни свилени завеси
и тежко кадифе. Въ срѣдата бѣ прострѣнъ покойникъ :
не трупъ, а скелетъ — въ черенъ ковчегъ.

Около него трепкаха запалени кадилници,
димъха бѣли свѣщи

и прѣскаха сияние зловещо. Сякашъ сънь
бѣ то: скова ме леденъ ужасъ , . .

Нозетѣ ми се подкосиха,

езика ми се схвана,

невидима рѣка ми челюститѣ стисна :

не можехъ да побѣгна, да извикамъ . . .

О, тоя ужасъ нѣмъ и многорѣкъ,

що ме нападна вмигъ като тѣлап мѣчителы,

разстроши всичкитѣ ми кости,
кръвѣта ми въ жилитѣ смрази,
а сетне ме понесе и ме хвърли
— тъй както трупъ се хвърля —
на улицата тъмна, предѣ вратитѣ
на моето живѣлище заключено!...

И ето — втора срѣща на Смърта.
(Не знамъ, дали на сънъ — или наяве,
но втори пътъ ме ужасътъ изправи
предѣ нейното лице). Не бѣше минала нощта,
когато се опомнихъ и подирихъ ключа
отъ своята врата.

И ето — тъй се случи,
че естрашна чужда сила я отвори,
а мене блъсна и повали надалече.
Когато се изправихъ — що да видя?
(Не знамъ, дали насъне бѣ — или наяве).

Мрътвецъ изнасяха изкѣщи: мрачно шествие
се нижеше безмълвно; черни люде
вървѣха; инокини пѣха псалми; монаси,
съ покривала забулени, пристѣпваха
съ кадилници и свѣщи
въ рѣце. Четирима отъ моитѣ приятели
наведени подѣ тежкия кивотъ, изнасяха мрътвеца,
пребуленъ съ черно кадифе.

Когато минаха край мене, безъ да ме съзратъ,
запитахъ ги, кого сж тръгнали да погребаватъ.
Запитания рече, безъ да се обърне:

«Почина донъ Жуанъ Тенорио-и-Салазаръ».
— «Почина... — кой?» — «Жуанъ Тенорио-и-Салазаръ»,
отвърна той досадно. — «Донъ Жуанъ ли?
Та донъ Жуанъ е живъ! Азъ кой съмъ? Погледнете
насамъ! Предѣ васъ стои самъ Д'Албаренъ!...»

Но той се не обърна. Инокинитѣ запѣха
отново своитѣ псалми, монаситѣ залюшкаха
кадилницитѣ — а следъ тѣхъ (дошли не знамъ отде)
се заредиха дяволи, джуджета,
знахарки, вешери и дяволици. . . .

Дали бѣ сънъ? Дали сънувамъ и сега?
Или е лудостѣта обсебила душата,
приятелка на всички грѣхове?

Не мога да понасямъ този ужасъ!
 Не мога да търпя мраза на тия вѣчни нощи,
 които всѣки мигъ изнизватъ страшната морб
 предъ моитѣ очи: да гледамъ своя трупъ,
 къмъ гроба ми понесенъ, безъ да знамъ,
 дали съмъ живъ — или умрѣлъ!

10

Благодаря Ти, Боже,
 Когото не познавамъ,
 Когото съмъ отричалъ, хулилъ и презиралъ,
 съ Чистото име се е гаврила
 безумната уста на Д'Албарена:
 благодаря Ти, че ми днесъ откри
 отъ всички страшни тайни най-ужасната,
 откупена со цѣлъ животъ позоръ:
 че нѣма по-жестоко отъ това —
 да видишь себе си мрътвецъ окаянь,
 погиналъ въ грѣхове,
 злодеецъ неразкаянь,
 зарадъ когото
 не ще пролѣе никой ни една сълза:
 мрътвецъ, когото и приятели дори
 съ досада (негли и съ погнѣса)
 ще отнесатъ во вѣчната забрава.

О, грозна орисъ: никой съ прошка да не спомене
 Жуановото име! Никой да не каже кротко:
 «Прости му, Боже!» Всѣки да потръпне
 отъ ужасъ, гнѣвъ, погнѣса, щомъ случайно
 ми чуе името! Каква присѣда по-жестока
 би можель да измисли най-безжалостния сѣдникъ?
 О, стига! Стига! Стига: да не мисля!...

Умрѣлъ е донъ Жуанъ Тенорио-и-Салазаръ:
 посемсега ще трѣба да живѣе фра Жуанъ.

11

Иноци, на Бога братя,
 въ име Божие ви моля:
 отворете!

Предъ желѣзнитѣ врати е падналъ грѣшникъ,
който иска да надене черна власеница:
отворете!
Воини Христови, въ името на всемогщия Царь
моля, отворете!
Азъ съмъ донъ Жуанъ Тенорио-и-Салазаръ.

Иноци, блажени братя на свети Георгия,
въ име Божие ви моля:
отворете!
Не плашете се отъ моето проклето грѣшно име:
разкаяние ме куди отъ грѣховний свѣтъ:
отворете!
Рицари Христови, въ името на всемогщия Сюзеренъ
моля, отворете!
Азъ съмъ първия сеньоръ на Албаренъ.

12

При тебе иде, мъдри отче,
най-недостойния човѣкъ на изповѣдь;
не моля за пощада: накажи ме!
Бжди суровъ къмъ мене ти, та Богъ да бжде кротъкъ!

Живота ми премина въ буря отъ беди, страдания,
позоръ и грѣхове: азъ дълго ще разказвамъ.
Душата ми е цѣла въ язви,
езика ми горчи отъ мѣка,
очитѣ ми угаснаха въ ридания,
горчива бръчка сгърчи моитѣ уста.
При васъ дойдохъ, изпратенъ отъ Смъртъта.
Съди ме, отче, строго, но помни едно:
азъ търсихъ цѣлъ животъ любовь,
а само сласть намѣрихъ.
Бѣсовски нокътъ
раздра сърдцето ми и влѣ отрова
въ измаменитѣ жили.

Царици, танцовачки, инокини,
разпѣтници чаровни, цѣфнали моми,
любовници на папи, мургави робини,
вдовици, вещици, флейтистки:
следъ менъ гърми
отъ дълги дни,

реве и съска змийски
 гласът на всичкитъ излъстени жени.
 Тъ тлѣха въ припадъцитъ жарки
 на моитъ ржце, не помнеци насита.
 Отъ день на день по-силни сж петната ярки
 отъ толко кръвь пролѣна.
 Предъ мене съскатъ и пламтятъ коситъ
 на вси измамени жени: зловещи парки,
 изпридащи конца на грѣха по цѣлата вселенна.

Пребродихъ дълги друмове въ разпжтна слава
 и само влюбената инокиня ме помоли за пощада.
 Но — що? Следъ блудни пирове за мене бѣ нерада
 разтуха — да я жая. »Не: любовь не ще вѣнчава
 челото на Жуана!» — И на плочитъ, предъ дверитъ желѣзни,
 усилието ми пресѣче нейната любовь. Тя падна.
 Отдаде се. Азъ взехъ снагата:
 подобно ледъ бѣ хладна...
 Изплака, цѣла въ трѣпки. «Писъци сж безполезни!» —
 извикахъ ѝ: «Ржката на Жуана
 е стискала и мечъ — и пламнала снага. Мълчи!»
 Тя мълкна. Бѣлата обителъ,
 която озаряваха небеснитъ лжчи,
 бѣ опетнена отъ позоръ.

Бездомнитъ ми стлпки, отче, глѣхнаха години;
 вулканъ на грѣхове сж моитъ уста.
 Не пощади сладъта ми ничия невинностьъ,
 не трепна предъ заплахата на никоя весталка.
 Презъ ледове и въ знойни нощи всичко свето азъ изгубихъ:
 за мене нѣмаше вдовица, ни сираче.
 Обсебихъ хиледи жени, но не залюбихъ
 азъ ни една и Любовьта е мой палачъ.

Любовъ, любовнице невидена!
 Нощъ пада надъ Жуана: съжали ме!
 Разрѣфани сърдца и рани друмъ настлаха,
 що водѣше къмъ Тебе, цѣлъ животъ ожидана,
 а Ти бѣ плаха: не дойде...
 Любовь, чаровнице невидена!
 Нощъ пада надъ Жуана: съжали ме!
 Не се плаши отъ мойто име,
 което буди страхъ:
 страдания сърдцето ми раздраха,

що плачеше по Тебе,
 а Твойтъ стъпки бѣха плахи:
 душитѣ на безброй жени обсебилъ,
 очитѣ ми Те негли видѣха, но не познаха. . . .
 О, жено, никога те не залюбихъ!
 Ръдетѣ си въ море на грѣхъ потопилъ,
 презъ тъмни нощи не единъ животъ погубихъ —
 а моята молитва бѣше вопѣлъ,
 но Любовьта се не вести. . . .
 Любовь, любовнице невидена!
 Защо се скри отъ мене Ти?

13

Ето — тя лежи обнажена
 подъ завеситѣ на моето легло. . . .
 Девствена, узрѣла, пълноснажна,
 чака срамежливо ласката на грѣхъ
 да стопи душата ѝ. . . . Притворила очи,
 които кѣпе нѣга,
 тя рони луди думи и рѣще протѣга —
 да стисне въ обръча на бѣсна страсть
 възлюбения си мъчителъ.
 Но мигъ — и болни стонове
 на мъжа безъ утеха
 ще замѣнятъ на трепетъ сластенъ
 пурпурената дреха:
 душата е понесена надъ пѣкъла опасенъ,
 кѣдето плиска и кипи позоренъ грѣхъ. . . .

Тя знае ли това? Жуанъ не казва. . . .
 Страстьта изгрѣва въ огнени блистания,
 а залѣзътъ ѝ носи за душата смъртна язва.
 Живота ми изтече въ похоть и страдания,
 въ горчевини и грѣхове: азъ всичко ти разказвамъ.

По бѣлитѣ кълба на облачни талози
 азъ виждахъ зрѣла грѣдь на гиздави жени:
 като Атласа носѣхъ на глава си
 кълбото на вселенски грѣхъ.
 Въ победи и въ позорни разсипни
 разкъсвахъ всичко, що душата мрази —
 и моитѣ дни
 бѣха
 пѣклени елмази.

Но днесъ стоя подъ огнено небе,
душата ми се гърчи въ пъкленъ жаръ.
За мене любовта мжчителъ бѣ,
страстта — пожаръ.
Петна сж диритѣ на мойтѣ стѣпки,
сломенъ е на живота крѣхкий чаръ,
очитѣ ми угаснаха отъ мжка,
по моята душа
полазватъ гнѣсни трѣпки...

Отдето минѣхъ, шѣпнѣха женитѣ:
«Я вижте — Сатана!» —
и срамъ се плѣзгаше по пламнали ланити...
Но щомъ отронѣхъ дума, пѣклена вълна
се свиваше въ душата имъ — и до една
на моя зноенъ погледъ подъ стрелитѣ
оголени припадаха
и свиваха се, гладни за милувка...

Години тѣй гърмѣ
на грѣхъ позорний рогъ:
измѣна следъ измѣна...
Въ накитений чертогъ
на нѣкоя княгиня трѣпна,
въ засѣнчения дворъ на женски^к монастиръ,
където ме ласкаеше снага, въ любовь окѣпана,
или девица буйна, снажна,
азъ пиехъ лжчезарния потиръ
на руйна страсть —
и дълги ноци донѣ Жуанъ бѣ пажъ на
всевластний Сатана.
Тѣй винаги съмъ любовта пропѣждахъ —
и азъ презирахъ всѣкоя жена,
която съмъ пригрѣщалъ.

14

Завършихъ, мждри отче, свойта изповѣдь.
Сжди ме строго, за да бжде благъ къмъ мене Богъ!
Жуанъ се самъ осжжда: чуй словата
на моята присжда!

Ти цѣлъ животъ грѣши: отъ Саламанка до Верона,
отъ Римъ до Кьолнъ сж уплахъ сѣяли ржцетѣ ти;

на твоя лобъ лъщѣше пълкена корона,
 по пѣтя ти изгрѣха пурпурни ракети.
 Подъ черния ти плащъ висѣше остъръ мечъ:
 ти не единъ животъ си нощемъ покосилъ.
 Грѣхътъ пълзѣше въ твоитѣ измамни речи,
 ржцетѣ ти не знаеха съперници по сила.
 На буренъ день позорната страница
 ти гнѣвно скжсваше, за да разгърнешъ нова.
 Вълшебство бѣше твоята зеница,
 а твоитѣ цѣлувки — съблазнителна отрова.
 И новъ е грѣхъ за миналъ грѣхъ награда:
 въ опръсканъ съ кърви плащъ минаваше завитъ,
 пригърналъ съ кървави ржце сестрата
 досамъ трупа на нейний братъ убитъ...
 Ти ороси земята съ кръвь, твърдѣта
 небесна съ грѣхъ оплиска, но Смъртъта
 ти готви своята отплата; —
 чуй словата
 на нейната присжда строга:
 за оня, който никого не е обичалъ,
 не ще си никой спомни съ обичъ.
 Ти цѣлъ животъ една душа не съжали:
 не ще те никой съжали, кога умрешъ.
 И днесъ живота ти затваря
 позорно дверитѣ: умри! Това е твоя жребеи.

Умри, о, донъ Жуанъ Тенорио-и-Салазаръ,
 за да живѣе фра Жуанъ посемсега намѣсто тебе!

15

Когато фра Жуанъ умре, о, мъдри отче,
 жарава и гореща пепель насипете
 накрѣсть
 по дъното на гроба
 и положете недостойната снага,
 която цѣлъ животъ
 на грѣховетѣ бѣ огнище,
 връхъ пламналитѣ вжглени.
 Да бждатъ боси грѣшнитѣ нозе,
 които сж изходили вси друмове на сласть.
 Разпятие сложете въ ковчега — да знае
 душата на Жуана,
 че негли нѣкога ще има милость и къмъ нея Оня,

Когато пригвоздиха на позорното дърво
 ржце опозорени,
 каквито сж и мойтѣ.
 Мрътвеца заровеѣ, мѣдари отче.
 предѣ самия църковенѣ входѣ:
 когато мине нѣкой, нека тѣпче
 останкитѣ отъ оногова, който стѣпка
 и най-великото, отъ Бога на човѣка завещано.
 Надѣ гроба положете плоча: строгитѣ слова
 на всички нека възвестятѣ, че тамѣ почива
 прахѣтѣ на нѣкой си получовѣкѣ,
 за името човѣшко недостоенѣ.

16

Словата на игумена
 къмѣ иноцитѣ — братя на свети Георгия:
 «Почина донѣ Жуанѣ Тенорио-и-Салазарѣ,
 о, мои братя,
 но фра Жуанѣ — священната кадилница на Обичѣта —
 вовѣки ще живѣе».

Пръстенъ

ПОЕМА ЗА МОРЕТО

1

Надъ водоравния покой
на стихнало, изпънато открай докрай
море, подобно на ленива хубавица,
играятъ бѣсни линии:
звучатъ като желѣзни струни
отвеснитѣ чърти на черенъ дъждъ
и съскащи се впиватъ въ уморената снага.
Засилени иглоподобни мълнии
— гнѣвливи треперливи пръсти —
се свиватъ, впиватъ, сочатъ,
заплашватъ, рѣфатъ,
разкъсватъ на парцали черното небе,
отдето се пролива кръвъ
на кипнали потоци.
Кълба звѣнтятъ
невидимо въ небето
като платинени кимвали,
реватъ огромни мѣхове,
напълнени съ неукротима бѣсна яростъ,
издути отъ безумие,
изпънати отъ гнѣвъ несдърженъ, —
и лжкатушни грѣмотевици разтапятъ
въ ждрицитѣ на мрака свойтѣ сребърни жилѣ.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

И ето че се сбиратъ вси подморски
тръбачи — чернолики, слѣпи,
издули бузи — и надуватъ
голъми раковини, флейти отъ коралъ,
и биятъ едри тѣпани
отъ кожа на делфинъ,
и порятъ — яхнали коне крилати —

вълнитѣ, губятъ се подъ пѣнестата грива —
и пакъ подаватъ изъ водата
измокренитѣ си глави
съ кръвясали очи,
съ настрѣхнали коси.
И съ тѣхъ запѣва цѣлото море,
пияно отъ чара на бурята
и отъ червенитѣ цѣлувки
на страстни мълнии,
протѣгащи ржце
отъ вси разбити прѣзори
на черното небе.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

А въ тоя мигъ изфрѣкна
чудовище злооко, многокрило,
пробудено въ незнайни мрачни бездни,
и зафуча, засѣска, зарева
съ гърлата на стогърли бѣсове,
изви надъ морския просторъ
коси, които съскатъ
подобно змии, разпилѣ ги, разлюлѣ ги,
разпрѣсна ги надъ лудитѣ води:
коси отъ безпощадна яростна коприна,
прерѣзваща като стѣкло,
коси обезумѣли,
лудуващи неспирно, —
коси, които съскатъ и реватъ,
фучатъ и рѣжатъ, кжсатъ,
сѣкатъ, дробятъ и пакъ политатъ
съ вилнежа
неукротимъ
на многокрили змии.

И ето че изподъ вълнитѣ се подаватъ,
нажбватъ и възѣматъ
като лжчи нагоре
пинаклитѣ на ледни допотопни храмове,
отъ сънь и отъ молитва изградени,
До тѣхъ изничатъ изъ подводний мракъ
многовѣковни мумии
на йерофанти и царе,
чиито погледъ сепнатъ

обфаща въ изненада
 невидената ширь
 открай докрай:
 застинали, велики, вѣкове
 отъ никого невиджани —
 съ лица отъ абаносъ и
 съ очи — вулкани:
 владицитѣ на първитѣ империи,
 чиито данници почиватъ вдънъ морето, —
 тѣ всички до единъ
 очудено разглеждатъ
 продраната снага на изнасилени води,
 каточели я виждатъ първи пжть.
 И — ето тамъ:
 издигатъ се надъ разярѣнитѣ талази
 червеновърхи пирамиди — съ кръвъ
 застинала по стръмнитѣ стени
 и неизмита още отъ потопа
 на никоя вселенска буря: кръвъ
 която блѣщи,
 заплашва, осжда,
 като печатъ на клетва, заклеимилъ
 зазиданата съвестъ на безброй
 жестоки фараони.

И — вмигъ:
 свѣткавици налитатъ
 съ издигнати и стиснати песници
 пробуденитѣ пирамиди —
 и гръмъ се киска, сякашъ сребърни сѣкири
 разцепватъ гордитѣ стени
 отврѣхъ додолу,
 съ единъ замахъ.

Явяватъ се отново
 засиленитѣ треперливи прѣсти,
 иглоподобни и гнѣвливи,
 ядовни и чевръсти, —
 и почватъ да се свиватъ, впиватъ, сочатъ,
 и почватъ да заплашватъ и да рѣфатъ
 „ да разкъсватъ на парцали
 смразеното отъ уплахъ
 небе, отдето се пролива кръвъ
 на кипнали потоци.

Отново зазвѣнтяватъ, закѣнтяватъ
 невидими кълаба въ небето
 като платинени кимвали,
 отново зареваватъ, забучаватъ
 издути мѣхове,
 напълнени съ несдръжна яростъ,
 изпънати отъ гнѣвъ неукротимъ, —
 и повторъ лжкатушни грѣмотевици
 разтапятъ развилнѣли
 въ кждрицитѣ на мрака свойтѣ сребърни жилѣ.

И кървавия блѣсъкъ озарява
 лицата мрътво-безразлични
 на исполински жумии безброй:
 грѣма разтърсва цѣлата вселенна
 открай докрай, издънъ догоре —
 и сякашъ фараонитѣ на всички вѣкове
 възкрѣсватъ и подаватъ своитѣ рѣце
 нагоре, къмъ небето,
 за да достигнатъ
 и уловятъ
 алмазната огърлица отъ пламъкъ.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

2

Начева приказката,
 разказвана на хиледи
 забравени езици
 отъ фараони и жреци,
 възкрѣснали въ мига
 на всесвѣтовенъ бунтъ.

Начева приказката,
 чинто страшни тайни съскатъ надъ морето,
 разказвани отъ шпънещи уста
 на хиледи забравени езици
 и съ плахъ тѣтнежъ повтаряни
 отъ любопитнитѣ вълни,
 ухо подали
 ту тукъ, ту тамъ
 тревожно слушащи

и дважди по-тревожно
повтарящи онуй, що сж дочули.

Начева приказката
за древни тронове, корони и държави,
със магия бранени,
отнемани със вълшебство,
— за омагьосани народи,
които мратъ за своитѣ царе,
тѣй както се умира за кумиръ;
— за племена, обаяни отъ чаръ,
издигнали отъ коститѣ си планини —
подножие на оногова,
чиито тронъ ще трѣба да докосне
со своя връхъ небето.

Начева приказката — — —
но — мигъ и — ето:
внезапенъ грѣмъ отрѣзва всичкитѣ езици
и вси уста се склапятъ замълчали.

Тогава кипва пакъ
вилнежа на враждата:
отново затреперватъ
ядосанитѣ прѣсти —
засилени, чевръсти,
гнѣвливи и несдръжни,
иглоподобни,
змнеподобни,
бѣсоподобни:
тѣ почватъ да се впиватъ, свиватъ,
да сочатъ и дълбаятъ;
тѣ почватъ да заплашватъ и да рѣфатъ,
да кжсатъ, да раздиратъ
на кървави парцали
смразеното отъ уплахъ
небе, настрѣхнало,
изцѣклило безброй уплашени очи —
и въ него тѣ дълбаятъ рани,
отдето се излива кръвъ
на кипнали порои.

Тогава загърмѣ отново
бѣса на страшнитѣ кълба,

подгонени въ недрата на небето
 отъ нѣчни невидими нозе;
 огромнитѣ кълба
 отново зазвѣнтѣха, закѣнтѣха, заектѣха,
 като платинени кимвали,
 засилени единъ къмъ другъ
 отъ луди нѣчни рѣце,
 (изпълнени не съ кръвь,
 а съ треска) —:
 отново зареваха, забучаха, заечаха,
 надути мѣхове,
 съ несдръжна яростъ пълни,
 изпълнати отъ гнѣвъ неукротимъ,
 отъ пристѣпъ на божествено пиянство, —
 и повторъ лжкатушни грѣмотевици
 наченаха да стапятъ развилнѣли
 въ кждрицитѣ на мрака свойтѣ сребърни жилѣ.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

Дъжда реве —
 хиледоокъ,
 хиледоржкъ и хиледоезичень.
 Замлѣкватъ всичкитѣ уста,
 рѣцетѣ падатъ
 като отсѣчени — рѣцетѣ,
 издигнати нагоре, къмъ небето,
 за да достигнатъ
 и уловятъ
 пламтешката огърлица
 отъ мълнии; очитѣ
 помрѣкватъ ослѣпѣли;
 възкрѣсналитѣ сѣнки царствени
 се стапятъ вмигъ
 подобно сънь, изчезватъ,
 като че никога не сж били.

Дъжда реве,
 плющи, разсича;
 дъжда зове,
 блѣщи, подскача, тича,
 снове, разбива, киска се, заплашва.
 Дъжда реве,
 дъжда зове:

хиледоокъ,
хиледоржкъ и хиледоезиченъ.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

Морето се наежда.
Морето плаши и разтвара
отъ гнѣвъ позеленѣли челюсти.
Хиледоглавата зеленоока хидра
обѣлва зѣби,
протѣга хиледи глави нагоре —
и зѣйватъ алчни,
клокочещи гърла.
Огромни планини
се съ грохотъ сриватъ, стапятъ и потѣватъ
въ разтворената бездна на кипежа.
Морето палаво
издига кждритѣ на полудѣла грива —
и всѣка кипнала вълна
разтвара хиледи очи.

Морето се мѣта,
морето се трѣшка отъ мжка;
морето е непразно и се мжчи да роди:
отъ бѣсни трѣпки цѣло се извива, гърчи и се кжса,
пищи, раздира
изцапаната си порфира,
отъ мжка скубе си коситѣ
настрѣхнали, разчорлени, безредни,
и — уморено отъ вилнежъ,
отъ болки свѣстъ изгубило,
отпаднало отъ немощъ,
накрай притихва: сѣмо пѣшка, охка и трепери.

О, Господи, зловещъ е Твоя пиръ!

3

Замалко стихва бурята.
Тогава
изподъ пѣнливитѣ талази
отново се възйематъ
назжбенитѣ кули на вѣковни храмове,
отъ стонъ и разкаяние съзидани.

Отново тѣ издигатъ върхове
отъ ледъ —
и всѣки връхъ е писъкъ,
отдавна вкаменѣлъ.

Но гнѣвно е небето:
дъжда реве —
хиледоокъ,
хиледоржкъ и хиледоезиченъ.
Той склапя вси уста,
той стапя вси езици,
пресича вси рѣце
съ острилото на мечове стоманени,
пресича рѣцетѣ,
издигнати нагоре, къмъ небето, за молитва,
пресича дѣсницитѣ,
изпънати къмъ къдравата твърдъ
съ коппежъ безуменъ —
да стигнатъ и хванатъ
огърлицата пламенна
отъ мълнии.

Дъжда реве,
блѣщи, подскача, лудо тича.
Дъжда зове,
плющи, разсича,
снове, разбива, киска се, заплашва;
дъжда реве,
дъжда зове —
хиледоокъ,
хиледоржкъ и хиледоезиченъ.

И всѣко ледно копие,
засилено отгоре къмъ морето,
се срѣща съ леденъ връхъ
на мраморна дантела
и, впить дълбоко въ него, тамъ замръзва.

Хиледоржкъ,
хиледоокъ и хиледоезиченъ,
дъжда зове,
дъжда реве,
снове, разбива, киска се, заплашва,
плющи, пищи, разсича.

Дъжда зове,
 блъщи, пращи,
 подскача, лудо тича.
 Дъжда реве,
 дъжда се киска, плаши и зове —
 хиледоокъ,
 хиледоржкъ и хиледоезиченъ.

А соковетъ на живота,
 заспали въ морскитъ недра,
 внезапно се пробуждатъ и възправятъ :
 и ето че потичатъ ввись въ обратенъ пдтъ —
 издънъ морето
 нагоре —
 по сребърния улей на
 дъждовната чърта,
 направо къмъ небето.
 Морето пакъ отпада уморено,
 съсипано отъ мъжи, смазано отъ болки,
 отново почва да трепери, да се тръшка и да стене.

И ето : тръпни изумрудни водорасли,
 израсли
 и откърмени
 отъ неговата мъжа
 горчива и корава,
 възправятъ
 къмъ челото ядовно
 на грозното небе —
 къмъ челото,
 набръчкано
 отъ мълнии, —
 възправятъ
 снагитъ си — свѣнливи, кръшни, плахи — ;
 зеленоснагитъ девици,
 родени въ горести,
 отрова пили дотогава,
 изправятъ своитъ тѣла —
 — една до друга —
 съ издигнати ржце
 — да пиятъ вино, отъ което
 се искрятъ мълнии.
 Нетърпеливи пръсти ввись настръхватъ,
 ржце, отъ жажда премалнѣли, се възправятъ

нагоре треперливо
и свиватъ шепа
подобно чаши,
които чакатъ отъ небето милостиня.

Но въ стихналия мигъ
на страшна немощ и умора,
— въ мига, кога морето падна отъ премаля,
безсрамни бѣли облаци,
ржце подали презъ мъгла и дъждъ,
бездомни, парцаливи, гладни,
безочливи,
като ржка на слѣпъ запипаха
безпомощната му снага. . .

Морето стреснато подскочи.
замаха хиледи засрамени ржце,
начена да се брани, да отпѣжда
безсрамнитѣ милувки на насилнишки дѣсници,
да плаче, да скижти
като ранено куче.

Небето, гузно и неутолено, се разсърди.
И треперливи прѣсти се подадоха
издънъ морето ;
и треперливи прѣсти се разшаваха
отврѣхъ небето — :
безкрайна и преплетена
подскачаща паяжина
отъ жили, нерви, вени и артерии —
треперещи и сгърчени,
кои надути отъ пияна кръвь,
кои отровени отъ дълга мжка,
напрегнати, нетърпеливи, побѣснѣли отъ страдание.
И тия жили, тия нерви, вени и артерии,
и тази паяжина сладна и безочлива —
и тия костеливи прѣсти,
раздрусани отъ спазми,
заплетени въ кълбо, засѣскаха,
като ужасенъ клупъ отъ зми,
подаващи навсѣкжде глави
и стрелкащи езици.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

И ето — пакъ разтърси гръмъ небето,
и ето — повторъ закипѣ
виднежа на враждата,
виднежа на любовь и страсть неутолена.
Отново затрепериха, запъплаха, запипаха
ядосанитѣ прѣсти —
несдрѣжни, разгнѣвени и ревниви,
засилени, чеврѣсти;
тѣ почнаха наново да се впиватъ
похотливо, безумно, да се свиватъ
и гърчатъ,
да сочатъ и дълбаятъ —
бѣсоподобни,
иглоподобни,
змиеподобни.
Тѣ почнаха да рѣфатъ и да плашатъ,
да кжсатъ и раздиратъ
— жестоки отъ любовь несити,
безмилостни, желаещи насилие, —
да кжсатъ на парцали
втрещеното отъ срамъ и уплахъ,
настрѣхнало отъ пѣтресъ
небе, изцѣклило безброй очи,
и въ него да човъркатъ рани,
отдето се излива кръвъ
на рукнали порои.

И ето — загърмѣ наново
неутолений бѣсъ на страшнитѣ кълба,
подгонени по сипейтѣ на небето
отъ нѣчни невидими нозе.
Огромнитѣ кълба ядовни
отново зазвѣнтѣха, закѣнтѣха, заектѣха,
като платинени кимвали,
безумно удряни отъ нѣчни рѣце.
Отново зареваха,
забѣваха уплаха,
отново забучаха, заечаха,
издути мѣхове,
изпълнени отъ накипѣла ярость.
И пѣвторъ лжкатушни грѣмотевици
започнаха да пърхатъ,
отъ луда страсть несвои,
да жиятъ съ кървави цѣлувки

снагата на безпомощната хубавица
и да топятъ, отпаднали отъ немощъ,
въ къдрицитъ на мрака свойтъ сребърни жилѣ.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

4

И пакъ записка съ хиледи уста
непразното море, ужилено
отъ новъ припадъкъ на родилна мжка.
И пакъ заплака съ кървави сълзи,
и пакъ замаха съ хиледи отпаднали ржце.
И въ неговитъ писъци се вмѣси
нестихващата крамола
на облаци настръхнали,
които си оспорватъ съ бѣсни викове
божествената плячка.
Въ тъматата на небето
се водѣше борба — жестока, смъртоносна;
огромни китове съ кръвясали очи
и съ мокра кожа,
които пиятъ облаци и гръмъ,
се борѣха съ чудовища сторжки,
съ чудовища стооки, страстни, ненаситни,
чиито гнѣвъ не знае мѣра,
чиито нокти късатъ и раздиратъ
и прѣскаатъ кръвъ на буйни водопади.

А съскащия дъждъ,
за мигъ престаналъ — да погледа
борбата на ядовни исполини — пакъ
начена да реве,
начена да зове —
хиледоокъ,
хиледоржкъ и хиледоезичень.

Засиленитъ копия наново засноваха,
засъска изново гнѣвливатата коприна,
затрака пѣкления станъ,
запискаха совалкитъ окървавени,
заскачаха ядовни нищелки отгоре
надолу, стиснали като въ клещи
изпннатитъ жици.

Хиледоржкъ,
хиледоокъ и хиледоезиченъ,
дъжда зове,
дъжда заплашва, съска и реве,
снове, разбива, киска се, убива,
плющи, пищи, разсича:
дъжда реве,
блѣщи, пращи,
подскача, бѣсно тича;
дъжда зове, реве, снове,
дъжда плющи, блѣщи, пищи —
хиледоокъ,
хиледоржкъ и хиледоезиченъ.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

Обзето отъ пиянството на буря,
която прѣска
рубиново безумие,
която спуква отъ напоръ
гранатовата бѣчва,
та обрѣчитъ се разлитатъ
на съскащи засилени джги,
обсебено отъ повилнѣлий бѣсъ
на кръвъ разплодна, ненаситна,
отъ дудия кипежъ на стрѣвна сила,
която шеметъ,
напада, убива, разбива,
небето се разроши и наежи.

По разгнѣвеното му чѣло плѣзнаха
бразди дълбоки,
червени,
злокобни,
бразди на милионъ години гнѣвъ,
назбени въ борба
съ непобедими сили,
бразди свѣткавични, жестоки: сякашъ
отъ ядъ се спуска кожата на Вѣчността
и презъ разкървавениятѣ ѝ рани
се вмигъ провидѣха

вси скрити изначало тайни
на Битието.

Когато бурята настръхнала
изви ржце си гнѣвни, треперливи
къмъ плахото море,
което искаше да умори,
издънъ талазитъ,
издънъ кипежа на водитъ,
издънъ последнитъ подморски бездни
изфрѣкнаха безкрѣвнитъ въздишки
на хиледи плувци,
зарити подъ вълнитъ.
И въ синя счупена чърта
се сгърчиха молитвенитъ погледи
на зъзнещи подплашени русалки,
обърнали къмъ гнѣвнитъ въртопи на морето
бездъннитъ очи на нѣмо отчаяние.

И ето: надъ вълнитъ крѣе
и мръзне трѣпката
на бледи посинѣли устни,
които мълчаливо молятъ,
отъ мжка сгърчени въ горчива
безпомощна чърта;
а изъ устата лакоми
на зѣйнали въртопи се подаватъ
нагоре скелети отъ блѣнъ и духъ,
възкрѣснали следъ сума вѣкове на мракъ.

И ето: виятъ се като спирали
безплътни скелети отъ невестественъ
коралъ, съ рубинени звезди
накитени, — спирали отъ мечта и духъ:
червенъ коралъ,
изплетенъ на чудовищна огърлица—
подобно жили,
отъ ножъ престѣчени.
Коралъ, а сякашъ то е кръвъ,
смразена на рубинови
безкрайни броеници:
кръвта на хиледи незнайни племена,
на йерофанти, воини, пророци,
царе и роби,

потънали преди безбройни вѣкове
 въ тъмницата
 на изумрудни глѣбини.
 И сякашъ заговорва
 първица следъ безбройни вѣкове
 възкръсналата кръвъ,
 възкръсналата паметъ,
 възкръсналиятъ устремъ
 на милиони люде —
 богоподобни, горди и велики,
 — мѣже, въ чиито погледъ
 сияе блѣсъка на много
 залѣзли луни,
 — мѣже, въ чиито
 коси (превърнати на водорасли)
 се будятъ плахо
 лѣчитъ на помръкнали звезди :
 мѣже, отъ вѣкове затворени
 вдънъ сетни морски бездни
 отъ безпощаднитъ рѣце
 на кървави потоци,
 чиито гнѣвъ наказващъ
 е впепелилъ и разтопилъ
 блѣстеци Атлантиди
 и горделиви, царствени Лемурии.

А тамъ,
 надъ тѣхъ,
 — където се морето
 съ небето склучва
 въ пригръдката
 на смъртоносна бѣснота, —
 и всѣки иска да убие другия,
 да го стопи
 и въ себе да го всмуче,
 да го направи своя кръвъ,
 да го направи споменъ : тамъ,
 между морето и небето —
 дѣжда реве, зове,
 бучи, ечи и съска ;
 дѣжда плющи, блѣщи,
 снове и лѣска, прѣска —
 залюшканъ и несвой,
 накуцващъ отъ обсебващо пиянство,

политащъ, алченъ, кръвожаденъ: тамъ
 дъжда проклина, хълца отъ безсиленъ гнѣвъ,
 дере си дрехитѣ, сърдцето съ кървави рѣце,
 наеженъ отъ ламтежъ,
 позеленѣлъ отъ злоба:
 дъжда изрича хули
 на всичкитѣ езици —
 бѣснѣе, съска, шиба,
 вилнѣе, прѣска ядна кръвъ.

Дъжда приглася на вилнѣшитѣ прѣсти,
 които пѣплятъ, пипатъ,
 ядосани, ревниви,
 засилени, чевръсти,
 които впиватъ жилото на своята сласть
 въ снагата на настрѣхналата хубавица
 и се извиватъ
 съ похотливо безумие:
 бѣсоподобни,
 иглоподобни,
 зминоподобни.

Тѣ трѣпнатъ, тѣ се гърчатъ, сочатъ и дълбаятъ,
 заплашватъ, рѣфатъ, кжсатъ и раздиратъ —
 жестоки отъ любовъ несиа,
 безмилостни, опити отъ насилие, —
 тѣ кжсатъ на парцали
 снагата на морето,
 снагата на небето,
 снагата на тъмата,
 окървавени отъ червени бликнали порои.

Дъжда бѣснѣе, блѣска, съска,
 накуцва, пада, става, тича,
 изрича злобни хули
 на всичкитѣ езици,
 вилнѣе, прѣска ядна кръвъ.
 Дъжда приглася на грѣмливитѣ кълба,
 подритвани по канаритѣ на небето,
 отъ канара на канара,
 надолу, все надолу,
 отскачащи подъ бѣсний бѣгъ
 на буреносни колесници,
 които тегли дързостята
 на необуздани коне,

препускащи стремглавъ
 отъ канара на канара,
 надолу, все надолу.
 Дъжда приглася на огромнитѣ
 платинени кимвали,
 които свѣтлолики ангели
 — служители на Божието отмъщение —
 гръмливо удрятъ — ;
 и цѣлото небе
 и цѣлата вселенна съ разтърсватъ
 отъ бѣсния звънтежъ, кънтежъ, ектежъ
 на страшнитѣ кимвали.
 Дъжда приглася съ буенъ викъ
 на многоликитѣ чудовища,
 чиято дива пѣсень
 реве, бучи, ечи, родена
 отъ исполинска гръдъ, —
 чиято страшна пѣсень
 зове, ручи,
 изфрѣкнала отъ хиледи гърла,
 надали викъ
 като издути мѣхове,
 препълнени отъ накупѣла ярость.
 въ небеснитѣ Ковачници, където чернолики жидове
 коватъ на цѣлата земя сждбата.
 Дъжда реве, приглася
 на лѣкатушнитѣ вилнѣещии свѣткавици,
 на сгърченитѣ гръмотевици, които
 политатъ — пълни съ луда страсть —
 и жилиятъ съ кървави цѣлувки
 снагата на засрамената хубавица,
 па сетне стапятъ, капнали отъ немощъ,
 въ къдрицитѣ на мрака свойтѣ сребърни жила.

Дъжда реве,
 дъжда зове —
 хиледоокъ,
 хиледоржкъ и хиледоезиченъ.

Засиленитѣ копия сноватъ,
 бодатъ и поразяватъ.
 Гнѣвливата коприна — остра
 като стѣкло, разсича, съска, блѣска,
 изпъната отъ пѣкъла до Бога.

Сновалкитѣ окървавени пискатъ,
ядовни нищелки подскачатъ,
като въ клещи притиснали
опънатитѣ жици.

Дъжда зове,
дъжда реве и съска,
снове, плющи, пици, разсича,
блѣщи, пращи и тича —
хиледоржкъ,
хиледоокъ и хиледоезиченъ.

О, Господи! Зловещъ е Твоя пиръ!

И въ тоя мигъ на гнѣвъ, полуда и пьянство,
на страсть настрѣхнала, неутолена,
въ мига на беззащитенъ свѣнъ,
когато хищната пригрѣдка
се стиска —
жестокa,
подобно клупъ
около шията
на треперещъ обесникъ —,
готова на часа да задуши
единъ отъ двамата, —
червенитѣ рѣце се сключватъ дланъ со дланъ,
червенитѣ рѣце се дигатъ къмъ небето,
червенитѣ рѣце се молятъ съ вопли
на Оня ненаситенъ, Който плува надъ водитѣ,
надъ облацитѣ и надъ съскашитѣ кървави мъгли,
— на Оня равнодушенъ, Който плува,
не вижда и не чува,
не дава знакъ съ рѣка за помирение,
едничѣкъ силенъ да възпре
насилнишкото буйство на небето.

Тѣ молятъ Оня безпощаденъ и безликъ,
Чисто дѣло се самб унищожава,
а Той стои безмълвенъ и нехаенъ,
злорадо гледа негли страшната борба,
не утолилъ жадъта си и съ последнитѣ съззи
на мощната умираща стихия.

Червенитѣ рѣце се склапятъ длань со длань,
червенитѣ рѣце издигатъ китки къмъ небето,
червенитѣ рѣце се молятъ и проklinятъ :

»О, Господи! Проклетъ да бѣде Твоя пиръ!«

7

И всички погледи, разтворени като уста,
и всички погледи, изникнали по сгърченитѣ дипли
на изнасиленото
море, което хвърля
последнитѣ си кървави въздишки
като проклятия къмъ Бога, — всички погледи
изригватъ люти клетви
къмъ Оня исполинъ надъ всички исполини,
злорадъ и безсърдеченъ, Който
потапя въ бездѣнната чаша
на своя гнѣвъ наказващъ и жестокъ
огромни свѣтли острови
и плодовити суши, украсени
отъ ваещата мощъ
и живописващата сила на човѣка;
— огромни суши, свѣтозарни
отъ накитъ и гиздилка,
покрити съ вѣчни обелиски на величие,
съ лѣчисти пирамиди на мечта и слава,
съ великолепни храмове —
съкровища на хубостъ и рачителство —
и съ блѣскави дворци, кждето
е свѣтила усмивката на първенци-царе.

»О, Господи! Проклетъ да бѣде Твоя пиръ!«

Отчаянитѣ погледи, разтворени по сгърченитѣ дипли
на израненото море, проklinятъ Оногова, Който
погубва лѣчезарни Атлантиди
и бисерни Лемурии
въ потопитѣ на своя гнѣвъ неутолимъ
и срива въ безднитѣ на спомена
лазурни кули,
алмазни бойници,
рубинови пинакли
и звездни сгради, дето дълги вѣкове

е трепкала въ молитва, блънъ и съзерцание
душата на човъшки вождове,
отъ самото небе дошли.

О, тоя страшенъ грозноликъ Мжчитель, Който
убива съ плисъка на своитъ потоци и пожари
царици и царе, които гледатъ
свѣта со своя
замаянъ погледъ, сякашъ
не сж се още
опомнили отъ вчерашната гледка на звездитъ,
отдето сж се вълхътили нъземи!

О, тоя Отмъстителъ, Който
потapia въ лавата на свѣтнали вулкани
царици и царе пламъкооки,
въ чиито погледи блъсти и грѣ
сиянието на звездитъ,
отдето сж се вълхътили нъземи —
да водятъ хората къмъ свѣтлината
на най-далечнитъ слънца!

О, тоя безсърдеченъ исполинъ надъ всички исполини,
о, тоя разгнѣвенъ Създателъ, Който
обрича на жестока гибель
невиннитъ населници на първитъ царства,
ония кротки, добродушни люде,
които носятъ мжтната полудуша
на нѣмото животно!
Усѣтили първица тръпката
на своята разплодна сила, тѣ налитатъ
на човѣкоподобнитъ животни —
и даватъ пльть на
изюдени маймуни;
а Оня, Който е внедрилъ
у тѣхъ нагона, безъ да имъ напжпти
къмъ правата пжтека разума,
излива кървави порои пѣземи,
разпуква каменната грѣдъ
на дрѣмещи вулкани —
и поразява съ жупелъ, сѣра, огънь и потопъ
населницитъ на земята!

О, тоя Богъ кървавоокъ, жестокъ,
 о, тоя тъмноликъ Възмездникъ,
 о, тоя Сждникъ, Който позволява
 на Злото да се хили и надсмива надъ човѣка,
 да му подмѣта смъртоносни тайни,
 да му подфѣрля гибелни игралки:
 магия, заклинание, знахарство,
 звездогадание и пѣклено възшебство,
 да ражда нѣземи царе —
 на своята плѣть и кръвь деца —,
 царе, които наследяватъ
 отъ своя тъмноликъ Баща
 мощъта да поразяватъ съ погледъ
 и да убиватъ
 когото пожелаатъ!

О, тоя Богъ злоокъ, жестокъ,
 о, тоя Богъ — самъ братъ на Злото —
 му дава сила да владѣе надъ земята,
 а грѣшниците, съблазнени
 отъ него, хвърля вдѣнъ морето,
 въ тъмниците на гибельта да гниятъ!

О, тоя Ненаситникъ, Който плува надъ водитѣ,
 надъ облацитѣ и надъ съскашитѣ кървави мѣгли,
 — о, тоя равнодушень Зритель, Който плува
 не вижда и не чува,
 не дава знакъ съ ржка за помирение!

Червенитѣ ржце се слепятъ дланъ о дланъ,
 червенитѣ ржце се дигатъ къмъ небето,
 червенитѣ ржце се молятъ и проклинатъ
 злопаметния безпощадень Богъ,
 Чисто дѣло се самѡ унищожава,
 а Той стои безмълвенъ, безучастень,
 жестоката си жадь не утолилъ
 дори съ последнитѣ сълзи
 на мощната умираща стихия.
 Червенитѣ ржце се свиватъ на песници,
 червенитѣ ржце посочватъ китки къмъ небето,
 червенитѣ ржце реватъ, заплашватъ и кълнатъ:

»О, Господи! Проклетъ да бжде Твоя пиръ!«

Най-сетне бурята замръ,
отгълхна,
издаде сетенъ викъ —
и млъкна.

И на небето седмоцвѣтната
зуница се изгъна
подобно лжкъ
отъ скжпоценни камъни —
прозраченъ лжкъ на Бога, Който мѣри со стрели
сърдцата на хиледозвездни змейове,
що пиятъ свѣтлина
отъ извора на Неговото слънце.

А подъ зуницата се вмигъ
изви откъмъ замрълото море
алмазенъ многоцвѣтенъ мостъ,
по който се възйематъ
на мрътвитѣ душитѣ
нагоре, къмъ небето.

А слънце се отнѣкжде прокрадна
и съ два алмазни прѣста тутакси спои
небесната джга
и морската ведно.

И ето —:
просторитѣ на небесата
и тия на водитѣ,
отъ златнитѣ лжчи споени,
засвѣткаха,
притиснати отъ многоцвѣтния
огроменъ Прѣстенъ на Възврата.

Надъ пирамида отъ жарава се подаде
огромно слънце,
забулено съ омара.
Въ лазура на калантово небе
заплуваха голѣми златопери риби

съ алмазени очи и съ люспи
отъ ослѣпително сияние.

Морето бѣ преобразено.

Небето бѣше друго.

Тахазитѣ се мѣрно люшкаха
като зелени цѣфнали морави,
въ които блика бисерната бѣлина
на съсънки, кокичета, равнецъ и момини сълзи.

Небето се усмихваше
и галѣше съ лѣха на кротки вѣтрове
атласната снага на
задрѣмалата хубавица.
А въ мѣрното полюшване
на синитѣ вълни,
въ лѣха на вѣтъра,
що духва, отминава и се връща пакъ,
и въ трепета на разтопената омара —
туптѣше исполинското Сърдце,
което храни и пои
съ джчистата си кръвь
и небесата, и водитѣ,
и цѣлата вселенна.

11

Нощта затвори своитѣ
огромни двери
отъ махагони. Презъ небесната ключалка
заблѣскаха звездитѣ,
като въ кржжило
отъ свѣтлина,
изписано срѣдъ ширния
просторъ отъ мрачина:
за хората едничкото прозорче,
което дѣли
незнайно отъ познато.

И вихъра на ледени спирали
презтамъ засвири,
заплака, захлипа, засѣска,

замоли, зариди, захълца
 съ безчислитъ гърла
 на вси отвждни
 невидими народи,
 които съ трепетъ чакатъ
 да прозвѣни часа
 на свѣтло ново въплъщение,
 за да смѣнятъ
 безплодний плѣвель на сегашното
 съ пшеницата на своя духъ,
 преминаль свѣтло посвещение
 презъ всички Таинства,
 — да замѣнятъ
 отровний татуль, що цѣфти
 во вси души,
 съ избраний кълнъ
 на претопень во чиста свѣтлина,
 изпитанъ въ мжки и страдания
 безсмъртенъ духъ.

Морето се заслуша,
 небето се загледа.
 Звездитъ вдадоха ухо —
 да чуютъ, що вести
 гласа на тоя
 срѣдношенъ вихъръ.

Въ гласа на мразний полъхъ,
 що свири, плаче, хлипа, съска и ридае,
 що моли, хълца и зарича,
 що шѣпне заклинания
 на хиледи езици непознати,
 кѣнти притомата
 и жаббата на нови племена,
 които чакатъ свѣтлий часъ:
 да протрѣби
 пламеноокий херувимъ
 началото на тѣхното
 велико шествие
 отъ усвѣтъ
 къмъ свѣтъ,
 отъ непознато
 къмъ знайно;
 — да протрѣби

съ тръбата на Слѣбата
 часа, когато тѣ
 ще населятъ земята.

12

И брѣмнаха тогава
 комети златокоси, свѣтлочели,
 съ очи изгарящи като слънца,
 стремителни
 небесни хубавици
 съ тѣла отъ пламъкъ.
 И рукнаха комети, набраздяващи
 небеснитѣ поляни
 съ цѣлъ вихъръ отъ алмазни,
 сапфирни и смарагдени
 пера, откъснати
 отъ тѣхнитѣ опашки
 отъ вѣтъра безсраменъ.

И по небето полетѣха
 съ алмазни свѣткащи крила
 комети бѣли
 подобно слънце
 и бързи
 като свѣтликъ:
 комети-блѣнъ,
 комети-сънъ,
 комети-приказка
 (разказвана отъ богове на хора),
 комети — златни показалци
 на Вѣчността,
 посочващи на всичко живо, у което
 пламти божественъ кълнъ,
 пжтеката къмъ първото Небитие;
 — комети — ледни прѣсти на
 невидима Жена,
 която кани въ непорочното си лоно
 безчисленитѣ свои рожби —
 да станатъ нейна плътъ
 и нейна кръвь,
 да станатъ
 едно съ плътта ѝ,
 едно съ кръвьта ѝ,

при нея да се върнатъ,
 обезродени тука, на земята,
 забравили, че тѣ сж синове
 на непорочната Жена,
 която е извѣки
 съпруга на Бога.

Комети искрооки забрѣмчаха,
 като пчели огромни, полетѣли
 да събиратъ огненъ медъ
 отъ хиляди звезди,
 разцѣфнали като агави златоустни,
 препълнени съ благоухание
 на мъдростъ
 и съ мирисъ на божествена
 родилна страсть,
 разклащани отъ волята
 да бждатъ оплодени
 и да родятъ
 невидени вселенни.

Кометитѣ се впиха
 въ полуразтворенитѣ устни
 на искреци звезди,
 подали — сякашъ пламенни кактуси —
 нагоре, къмъ чертозитѣ на Бога,
 лжчисти тичинки,
 седефни плодници
 и бисерни вѣнчета,
 — звезди разцѣфнали,
 дълбоко впили коренъ
 вдънъ мрачната
 и мокра орница
 на Хаоса предвѣченъ;
 стѣбла укрили
 въ тъмата на Незнайното,
 — звезди съ листа
 отъ блѣскавъ мокъръ изумрудъ,
 разтворени като уста,
 които смучатъ ведрий въздухъ
 на Тайната
 въ омарата
 на слънчеви градини.
 И съ тѣхъ ведно

се необуздано понесе
на ледени спирали вихъра.

И той засвири,
засъска, захлипа, заплака,
захълца, заридя, замоли
съ безчетнитѣ гърла,
съ безбройнитѣ езици,
съ безчислитѣ уста
на вси отвѣдни
невидими народи,
които съ трепетъ чакатъ
пламеноокий херувимъ
да възвести часа
на свѣтло ново въплъщение.
И той зашъпна заклинания
на хиляди езици непознати,
на хиляди забравени наречия,
въ чиито звукове
кънти притомата
и жалбата на нови племена,
ожидащи мига,
когато ще начене тѣхното
велико шествие
отъ мраченъ ѱвѣтъ
къмъ свѣтълъ свѣтъ,
отъ непознато
къмъ знайно.

13

Тогава всичко замълча.
Небето стихна.
Морето занѣмѣ.

И ето — въ свѣтлото безжълавие
на цѣлата вселенна
запърха
съ крилетѣ на сребриста пеперуда
божествената пѣсенъ
на всички ангели, престоли и господства,
на всички херувими, серафими и начала,
на всички власти, сили и архангели,

въ пригласата
 на хиляди пчели небесни.
 И ето — съ пърхачата пѣсенъ се показа
 алмазний корабъ
 на ново Утро — бѣлъ
 (подобно Лебеда на Вѣчността)
 и блѣскавъ:
 алмазний корабъ, свѣтлий корабъ,
 въ притомата на вѣкове ожиданъ.

Яви се вѣчний корабъ,
 що носи презъ потопа, вулканъ и буря
 пшенични кълнове на новъ животъ:
 души на нови племена, царе и вожди,
 души на нови йерофанти,
 царици и поети,
 — що носи нова мъдростъ, нова обичъ
 и нови творчески рѣце,
 изпълнени съ кръвта на нова воля.

14

Показа се на Изтокъ,
 надъ тържествуващото
 море, облѣно въ трепкащо сияние,
 алмазний корабъ, вѣчний корабъ,
 укиченъ съ погледи, каквито
 земята никога не е видѣла,
 — съ божествени лица,
 съ чела на мъдреци,
 съ очи на обичливци,
 съ уста на вдъхновени
 поети и пѣвци.

Яви се вѣчний корабъ,
 алмазний корабъ,
 като джга на Новъ Заветъ
 за престарѣлата земя.
 Показа се —
 лжчистъ и огнецвѣтенъ,
 понесенъ мѣрно и спокойно
 по кроткото море,
 дошълъ отъ приказната пристанъ

на Вѣчността
при насъ —
— да обнови земята
и да я насели
съ души
на нови люде.

О, Господи!
Благословенъ да бѣде Твоя пиръ!

РЕДЪ НА ПОЕМИТЪ

	стр.
Предговоръ	5
Иисусъ Христосъ	9
Мария Магдалина	24
Ахасферъ	35
Свети Иоанъ Рилски	61
Донъ Жуанъ	84
Пръстенъ	105

Цена 2 руб.

ОТЪ СЪЩИЯ АВТОРЪ:

Видения изъ древна България.	лв.	30
Книга за царетъ	„	25
Слънчеви приказки	„	25
Очитъ на Арабия	„	25
Между Пустинята и Живота	„	50
Книга на загадкитъ	„	20
Сиромахъ Лазаръ	„	45
Свѣтилникъ за душата	„	10
Богомилски легенди	„	20
Градътъ.	„	20
Най-хубавитъ народни приказки	„	35
Златно птиче	„	35
Юнакъ надъ юнаци	„	35
Корабъ на безсмъртнитъ	„	60
Вѣчни поеми	„	50